BÜTÜN ÜLKELERİN
İŞÇİLERİ,
BİRLEŞİN !

savaş yolu

3

TARİH : 1 Ocak 1979 YIL : 1 FİYAT : 10 TL.

DEMOKRASİ GÜÇLERİ !
örgütlü eylem birliğimizle
FAŞİZME GEÇİT VERMEYELİM

bu hafta

Sıkıyönetimden sonra hedefleri hükümeti düşürmek

Ferhat Tüysüz'ün bulunduğu yeri açıklıyoruz

Sayfa: 5

ÇÖZÜM HÂLÂ VARDIR

Sayfa : 8-9

1979 yılı, Dünya Çocuk Yılı'dır

İŞTE FAŞİZM!

• Sıkıyönetimden yararlanıp, gerici-faşist bir yönetime gitmek isteyenler unutulmamalıdır...

26 Aralık 1978 günü 13 ilde sıkıyönetim ilan edilmesi üzerine bir açıklama yapan DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası Genel Yürütme Kurulu sıkıyönetimin çözüm olmadığını belirtti. Yapılan yazılı açıklamada **«Kimilerinin sıkıyönetim ortamından, hükümetin düşürülmesi ve yerine gerici-faşist bir yönetimin gelmesi için yararlanmak isteyeceği unutulmamalıdır»** denildi.

Sıkıyönetim isteğinin son dönemde MHP, faşist örgütler ve gerici basın tarafından ısrarla önplana çıkarıldığına işaret edilen ve ilericilerin, demokratların, işçi sınıfının ve emekçi halkın örgütlü ve bilinçli kesimlerinin sıkıyönetim isteğine karşı olduğunu defalarca dile getirildiği de hatırlatılan açıklamada, **«13 ilde uygulamaya başlanan sıkıyönetimin bu ilk günü de hâlâ geçerli olan görüşümüzü bir kez daha ve ısrarla vurgulamayı bir demokrasi görevi biliyoruz»** denildi.

Birleşmiş Milletler tarafından insanlık suçu olarak kabul edilen ve Anayasamız tarafından kesinlikle mahkûm edilen faşizmin, MHP ve yandaş örgütlerinde odaklaştığı da belirtilen açıklamada, gerçek çözümün faşist odaklar üzerine kararlı gidilmesine ve tüm ilerici güçlerin eylem ve cephe birliğine bağlı olduğu hatırlatıldı.

• İlerici Gençler Derneği, İlerici Liseliler Derneği, Tüm Çıraklar Birleşme ve Dayanışma Derneği Ankara şubesi başkanları ortak bir açıklama yaparak yeni baskı yasaları hazırlamanın, sıkıyönetim ilan etmenin, faşist terörü önleyemeyeceğini belirtti ve bunalımdan çıkışın tek yolunun tüm demokrasi güçlerinin eylem ve cephe birliği olduğunu söyledi.

• DİSK'e bağlı Yeni Haber-İş Sendikası Merkez Yürütme Kurulu bir açıklama yaparak baskı yasaları ve sıkıyönetimin bir çare olmadığını belirtti, hükümetin işçi sınıfı ve emekçi halkın sesine kulak vermesini, faşizme karşı antifaşist güçlerin saflarında yer almasını istedi.

• TİP: Hükümetin duyarlı olması gerekir.

Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu sıkıyönetim ilanı üzerine yaptığı toplantıdan sonraki açıklamasında hükümetin bu noktada son derece duyarlı ve dikkatli olması zorunda olduğunu belirtti.

Açıklamada özetle şöyle denildi:

«Hükümet, bu noktada son derece duyarlı ve dikkatli olmak zorundadır. Unutulmamalı ki, sıkıyönetim komutanlıkları resmen hükümete bağlıdır, ne yapılırsa hepsinden hükümet sorumlu olacaktır. Hiçbir gerekçe ve neden sıkıyönetim süresince yapılacakların sorumluluğundan hükümeti kurtaramaz, bu hükümetin sorumluluğunu da CHP ve Genel Başkanı Ecevit taşımaktadır.»

• TSİP: Türkeş'in isteği yerine getirildi.

Türkiye Sosyalist Işçi Partisi Genel Yönetim Kurulu tarafından yapılan açıklamada «Sıkıyönetim ilan edilmesinin, MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş ve ülkücülerin isteklerine boyun eğmek anlamını taşıdığı» belirtilerek, «Böylece faşistler ve işbirlikçileri hükümete geri adım attırmışlardır» denildi.

TSİP bildirisi şu sözlerle son buldu:

«MHP'nin ve suç ortaklarının planlarını boşa çıkarmak, faşist zorbalığın üzerine cesaretle yürümeyi gerektirir. Yapılması gereken budur.»

• Hiçbir ülke bunalımdan sıkıyönetimle çıkamamıştır..

DİSK'e bağlı BANK-SEN Sendikası tarafından yapılan açıklamada ise dünyada hiçbir ülkenin içine düştüğü bunalımdan sıkıyönetimlerle çıkamadığına dikkat çekilerek, bu kuralın ülkemiz için de geçerli olduğu vurgulandı.

BANK-SEN açıklamasında 1971 1973 dönemi sıkıyönetim uygulamaları örnek gösterilerek, çıkışın sıkıyönetim olmadığı belirtildi. Açıklamada, **«Çıkış yolu tüm ulusal demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğini sağlamaktır»** denildi. Ayrıca, ülkede terörün kaynağı olan, mezhep ayrılıklarını körükleyerek halkı birbirine kırdıran MHP ve yan örgütlerinin kapatılması, sorumlularından hesap sorulması istendi.

Demokrasinin rafa kaldırılmasıyla bunalımdan çıkılamayacağının da belirtildiği açıklamada, «Sıkıyönetim, politik bunalımı çözmek biryana daha da bir derinleşmesine neden olacaktır» denildi.

"1979 yılının, getireceği tüm güçlüklere, engellere, acılara karşın; örgütlü, birlikli, yiğit, kararlı savaşımımızla, işçi sınıfımız, emekçi halkımız, yurtsever aydınlarımız, yiğit gençliğimiz, kadınlarımız ve daha güzel yarınlar görecek çocuklarımız için; barış, demokrasi, bağımsızlık, toplumsal ilerleme; ve faşizmi inine tıkma yolunda ileri bir adım olması dileği ve inancıyla..."

YENİ YILINIZI KUTLARIZ.

savaş yolu

• İzmir'de 56 demokratik örgüt faşizme karşı eylem, cephe, savaş birliği önerdi

İzmir'de 56 demokratik örgüt yayınladıkları ortak bildiride, her geçen gün giderek somutlaşan faşizm tehlikesine karşı, savaşmanın bir yurtseverlik görevi olduğunu kaydettiler. Faşizme karşı eylem, cephe ve savaş birliği yapılması gerektiğini belirttiler.

İzmir'deki 56 demokratik örgüt, ayrıca tüm CHP parlamenterlerine bir mektup göndererek, halka verdikleri sözleri tutmaya davet ettiler. Örgütler, DİSK Merkez Yürütme Kuruluna yaptıkları çağrıda ise, 6. Genel Kurul Kararları'nın acilen hayata geçirilmesi için çalışmaların hızlandırılmasını istediler.

• İlerici gençliğin uluslararası ilişkileri güçleniyor...

İlerici yurtsever gençliğin örgütlü savaşımı, bir yandan gençliğin faşizme karşı birliği için ardıcıl çaba sarfederken aynı anda uluslararası ilişkilerini de geliştiriyor, güçlendiriyor. Geçtiğimiz günler içinde İlerici Gençler Derneği Genel Başkanı Ahmet Muhtar Sökücü, Uluslararası Öğrenciler Birliği (UÖB) Sekreterliğinin konuğu oldu. 12-14 Aralık tarihlerinde Lefkoşe-Kıbrıs toplantısı hazırlık çalışmalarına katıldı. UÖB Genel Başkanı ve Genel Sekreteri ile görüşmeler yapan İGD Genel Başkanı, Afrika ve Asya kıta komisyonları ile de bir dizi toplantı yaptı. Katıldı UÖB Sekreterliği ile yapılan özel toplantıda ise, Uluslararası Öğrenci Birliği, İGD'nin 1. Kongre kararları arasında yer alan «16 Mart; Türkiye gençliğinin anti-faşist savaşım günü»nün uluslararası bir gün olarak kutlanması için etkin çabalar içine girileceğini belirtti.

İGD Genel Başkanı daha sonra DDGF'nin davetlisi olarak Macaristan'ın başkenti Budapeşte'ye geçti ve DDGF Bürosu'nun haftalık olağan toplantısına katıldı. DDGF Sekreteriyle ve çeşitli komisyonlarla görüşmelerde bulunan İGD Genel Başkanı, bu görüşmelerde Türkiye'deki son durum, gençlik sorunları, İGD'nin DDGF üyesi olarak yürüttüğü eylemler hakkında bilgi veren geniş kapsamlı çalışmasını okudu. Rapor büyük ilgi ile karşılandı.

savaş yolu

SAHİBİ: İSTA Habercilik, Yayıncılık Ltd. Şti. adına Oya Baydar
YAZIİŞLERİ MÜDÜRÜ: Ali İhsan Özgür H. Cahit Çevik
MÜESSESE MÜDÜRÜ: İsmail İnanç

• YÖNETİM YERİ: Taşsavaklar Sok. No: 5/2 Cağaloğlu / İST. • TELEKS: 23290 • TLF: 28 36 20 • ANKARA TEMSİLCİLİĞİ: Süleyman Coşkun, İzmir Cad. No: 20/27 Kızılay • TELEKS: 42 879 • TLF: 17 65 36 18 79 50 • BANKA HESAP NO: Y. Kredi Bankası Çemberlitaş Şb. 1736-53 • ABONE KOŞULLARI: Yıllık 400 TL. 6 Aylık 200 TL., 3 Aylık 100 TL. • YURTDIŞI ABONE (Yıllık): F. Almanya 80 DM, Belçika 1360 BF, İngiltere 20 Sterlin, Fransa 180 FF, Hollanda 100 Gulden, ABD 50 Dolar, Kanada 60 K. Doları, Avustralya 50 A. Doları, İsveç 180 Kron, İsviçre 92 İF • İLAN KOŞULLARI: (İç sayfalar) sütun cm. 50 TL. • İÇ DÜZEN: Savaş Yolu Teknik Sekreterliği • DİZGİ: Politika Basın-Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri • FİLM VE MONTAJ: Çali Grafik • BASKI: Hürofset • DAĞITIM: Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş. •

Cezayir halkının yılmaz lideri Bumedyen öldü

Uzun bir zamandan beri ağır hasta olan Cezayir Devlet Başkanı Hayri Bumedyen, 27 Aralık 1978'de hayata gözlerini yumdu.

1925 yılında küçük bir Cezayir kentinde doğan Bumedyen, Tunus Üniversitesi'nde Arap edebiyatı üzerine öğrenim gördü ve Kahire Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalıştı.

1954 yılında Fransız emperyalizmine karşı başlayan ulusal kurtuluş savaşına katılan Bumedyen, daha sonra Genelkurmay Başkanlığı görevini yürüttü. 1962 yılında Cezayir'in bağımsızlığını kazanmasından sonra Savunma Bakanlığına getirilen Bumedyen, 19 Haziran 1965'de ulusal bağımsızlığın ekonomik bağımsızlıkla pekiştirilmesi için yönetime el koydu. Cezayir Ulusal Kurtuluş Cephesi Partisi önderliğindeki bu süreç, 1976 yılında onaylanan yeni Anayasa ile sosyalizme yönelmeye başladı.

Bolivya'da yeni bir dönem başlıyor

Bolivya Komünist Partisi tarafından yapılan açıklamada, ülkedeki savaşım sonucunda sınıf güçleri dengesinde önemli bir değişiklik ortaya çıktığı belirtildi. BKP 1. Sekreteri **Kolve** tarafından yapılan açıklamada, ülkede kısa süre önce yer alan yönetim değişikliğinin basit bir askeri darbe olmadığı, bu girişimin sonucu eski Devlet Başkanı Pereda'nın kişiliğinde toplanan gerici militarist kliğin egemenliğinin kırılıp, faşist grupların hükümetten atıldığı, yeni hükümetin demokratikleşme yolunu açabileceği belirtildi. Açıklamada, BKP'nin henüz illegalitede olmasına karşın, yeni seçim yasasının partilerarası görüşmesine çağırıldığına demokratik güçlerle sıkı ilişki içinde bulunan BKP'nin yığın örgütlenmesini ilerletme olanaklarının açıldığına işaret edilerek, böylece ülkede yeni bir güçler dengesi oluştuğu belirtildi.

FKÖ, Pekin yönetimini suçladı

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün sözcüsü durumundaki **«Filistin'in Sesi»** Dergisinde yayınlanan bir yorumda, Pekin yönetimi eleştirildi ve şöyle denildi:

«Pekin yönetiminin Sovyetler Birliği'ne olan düşmanlığı ve saldırganlığı, aslında dünya barış hareketine ve bu arada Arap ulusal kurtuluş hareketine düşmanlık anlamını taşımaktadır. Pekin yönetimi, Filistin hareketine yardım ettiğini ileri sürüyor. Fakat emperyalizmle ve siyonizmle işbirliği içindeki Mısır yöneticilerine aşırı destek vermekten çekinmiyor.»

Demokrasi güçleri! örgütlü eylem birliğimizle, faşizme geçit vermeyelim...

AYLARDIR tırmandırılan faşist terör zinciri, Kahramanmaraş kitle kırımından geçerek sıkıyönetime vardı. Yurdumuzun «şimdilik» 13 ilinde ve «şimdilik» iki ay olmak üzere sıkıyönetim ilan edildi. Böylece uzunca bir süredir sıkıyönetim istemlerini her fırsatta tekrarlayan faşizm özlemcisi güçler, bir ileri adım atmış oldular. CHP ağırlıklı hükümet de, uzun süredir direndiği sıkıyönetime boyun eğerek, Türkiye'de demokrasinin yaşamasıyla birlikte kendi varlığını da tehlikeye attı. Sıkıyönetim ilânı kararını kamuoyuna açıklayan Başbakan Bülent Ecevit'in, olağanüstü durumun demokratik hak ve özgürlüklere saygılı olacağını, hattâ demokratik ve özgürlükleri korumak üzere çıkarıldığını vurgulaması, bir yandan bir çırpınışı, ve bir dileği, öte yandan da 12 Mart'ın acısını hâlâ bağrında duyan Türkiye halkı ve demokrasi güçlerini kandırma, oyalama isteğini ortaya koyuyordu. Tarihin ne acı bir gerçeğidir ki, CHP'nin 1973'deki seçim başarısı, kitlelere «umut» olarak sunulması; daha sonra 1977'nin son günü MC'yi düşürmesi ve bağımsızlardan takviyeli bir hükümetle iktidara gelebilmesi hep «demokratik hak ve özgürlükleri genişletme» vaadlerine dayalıydı. Sosyal demokrasinin sağ kanadının, CHP yönetiminin ikircilikliği, kararsızlığı onu nihayet kendi varlık nedenini ortadan kaldırma noktasına vardırmıştı.

KAHRAMANMARAŞ olayları, bugün tüm kanıtlarıyla ortada olduğu gibi, tek tek adam öldürmenin, faşist terörü bu biçimde tırmandırmanın yeterli olmadığını gören faşist kanatların; Sivas, Elazığ, Malatya'daki provalardan sonra, en güçlü ve amaçlarına en uygun bir bölgede örgütledikleri faşist ayaklanmadır. Henüz sıkıyönetim ilan edilmeden önceki birkaç gün içinde, hükümeti ne bahasına olursa olsun düşürmek ve yerine ya açık faşist yada örtük faşist bir seçenek getirmek isteyen MHP ve AP, olayları tepetaklak etmek için herşeyi yaptılar. Başbakan Ecevit ve başta İçişleri Bakanı, saldırganları adıyla sanıyla söylemekten çekindiler, kapalı ifadelerle yetindiler. Hattâ İçişleri Bakanı, sıkıyönetim kararı meclislere sunulduğunda yaptığı konuşmada, kimlerin nasıl, ne amaçla örgütlediğini çok iyi bildiği Kahramanmaraş olaylarında bile «aşırı sol tahrik» aramaktan çekinmedi. Böylece hükümetin «bir sağdan suçlu yakalanınca, hemen birkaç tane de solcu bulun» politikasının bu olayda bile sürüp gittiği bir kez daha görüldü. İşte bu politika ve bu tutumdur ki CHP ağırlıklı hükümeti ve beraberinde de CHP'yi bugün bu noktaya getirmiştir. Bu tutum ve bu politikadır ki faşizmin tırmandırılmasına yol açmış, faşizm özlemcisi çevrelerin, faşizme geçişin payandası olarak gördükleri sıkıyönetim ilanını dayatmış ve Türkiye'yi, Türkiye emekçi halkını, Türkiye'de demokrasinin geleceğini yeni ve çok ağır güçlüklerle karşıkarşıya bırakmıştır.

● SIKIYONETİM HANGİ KOŞULLARDA İLAN EDİLDİ?

SIKIYONETIM CHP ağırlıklı hükümetin büyük ekonomik güçlükler karşısında yenik düştüğü ve «anarşi» adı verilen faşist tırmanışa boyun eğdiği bir dönemde ilan edildi. CHP ağırlıklı hükümetin, devlet kuruluşlarını, MC döneminde yerleşmiş faşistlerden arındırmadığı bir ortamda ilân edildi. Sıkıyönetimin «kadife eldivenli» olacağı, belki buna kendisi de inanmayan Ecevit tarafından ne kadar tekrarlanırsa tekrarlansın, faşist güçlerin cirit attığı ve ipleri çoğu yerde ellerinde bulundurdukları böyle bir ortamda, böyle bir devlet mekanizması, özellikle sıkıyönetim koşullarında, ancak halka karşı demokrasi güçlerine karşı balyoz görevi yapabilir.

ÖTEYANDAN, hiç unutulmamalıdır ki, emperyalizmin IMF yoluyla Ecevit hükümetinden istediği bazı ekonomik önlemler, örneğin ücretlerin dondurulması ve emekçi halkı açlıkla karşıkarşıya getirecek yüksek oranlı yeni bir devalüasyon da ancak ve ancak olağanüstü hükümet ve durumlarla olanaklıdır. Bunun en etkili ortamı ise işçi sınıfı üzerine balyozla inecek, emekçi halkın tepkilerini zora başvurarak kıracak bir sıkıyönetim ortamıdır. Nitekim sıkıyönetim komutanlıklarının ilk bildirileri, bu konuda ipuçları vermektedir. Bazı komutanlıklar daha şimdiden grev yasağı koymuşlar, daha ilk bildirilerde demokratik hak ve özgürlüklerin büyük çoğunluğu kısıtlanmış, yasaklanmıştır. Öte yandan, sıkıyönetimi aylardır kimler istemiş, kimler çağırmıştır ve sıkıyönetimden sonra kimler bayram yapmaktadır? Sadece bu noktaya dikkat etmek bile demokratik hak ve özgürlükleri korumak için getirildiği vurguyla söylenen, söylenmek zorunda kalınan sıkıyönetimin niteliğini ortaya koymaya yeterlidir. Sıkıyönetimin en büyük çağırtkanı, MHP ve MİSK'i ile, ÜGD'si ile onun yan kuruluşları olmuştur. Sıkıyönetimin daha üçüncü günü TRT bültenleri POL-BİR, MİSK, benzeri MHP'li veya MHP eğilimli kuruluşların sıkıyönetime destek bildirileriyle dolmuş, demokrasi gülçerinin çeşitli tepki ve yorumlarına yer verilmemeye özen gösterilmiştir. Gelişmeler beklendiğinden de hızlı olmakta, Türkiye hızla yeni bir antidemokratik döneme ve buna uygun yeni bir hükümet oluşturulmasına doğru gitmektedir.

● TEPKİLER... TEPKİLER...

MARAŞ faşist ayaklanması sonrasında ilân edilen sıkıyönetime karşı çeşitli siyasal kanatlar, partiler ve kuruluşlar tepkilerini belirtmeye başlamışlardır. Sıkıyönetimin ilân ediliş sürecinde, CHP'li parlamenterlerin grup toplantısındaki tavırları da gazetelere yansımıştır. Sıkıyönetim ilânından demokrasi güçlerinin büyük kuşkuları, kuşkuyu da aşan teşhisleri bulunduğu görülmektedir. CHP'li parlamenterlerin büyük çoğunluğu özellikle sol sosyal demokratlardan başlayarak, tüm demokrasi güçleri, **içinde yaşanan koşullarda** ilân edilen bir sıkıyönetimin, göstermelik birkaç faşist katil de yakalasa, özünde işçi sınıfına, emekçi halka, Türkiye demokrasi güçlerine döneceğini, hattâ CHP'nin bile kendisini bundan kurtaramayacağını bilmektedirler. Birkısım CHP'li milletvekillerinin tepkisi sert olmuş, olayları bu noktaya getirenin yükselen faşizm karşısında önlem almayan, kendini antifaşist güçlerden soyutlayan CHP sağ kanadı olduğunu çeşitli biçimlerde dile getirmişlerdir. Çoğu sosyalist partiler de sıkıyönetim karşısında net bir tavır almışlardır. Bazıları, «ola ki, biz yumuşak gidersek sıkıyönetim bize dokunmaz, ola ki Ecevit'in de deyimiyle, "iyi" sıkıyönetimler de olur, ola ki faşistlere vurur» eğilimi göstermiş ve sıkıyönetime karşı tavırlarında, hükümeti hâlâ ipleri elinde tutar görmekten de doğan bir yumuşaklığa girmişlerse de, çok kısa zamanda, hayat, bunların yanılgılarını ortaya koymaya başlamıştır.

MAOCU TIKP'nin sıkıyönetim yorumu ve sıkıyönetim karşısındaki tavrı ise, burada sözü edilecek kadar ilgi çekicidir. Perinçek, yaptığı basın toplantısında, sıkıyönetimi selâmlamış, Türkiye'nin bir 12 Mart'a gitmediğini, 12 Mart'tan çıkma uğraşı verdiğini ve daha da önemlisi «özgürlükler yolunda ilerlediğini» söylemiştir. Böylece uzun süredir her açıdan faşist görüş ve kanatlarla aynı şekilde düşünen ve davranan Perinçek'in, sıkıyönetimi karşılaması da MHP'ninkine benzer olmuştur.

TÜRKİYE Komünist Partisi ise, TKP'nin Sesi Radyosunda sıkıyönetimle ilgili görüşünü özetle şöyle iletmiştir:

«... **ECEVİT'İN** 'demokratik özgürlükleri korumak için ilân ettik' dediği sıkıyönetim gerici faşist güçlerin kendi amaçlarına ulaşmak için öngördükleri, bunu açıkça duyurdukları bir istemdir. Bu nedenle hükümete baskı yaptıkları, faşist terörü bu nedenle tırmandırdıkları gün gibi ortadadır. Bu koşullarla ilân edilen sıkıyönetimin işçi sınıfına, emekçilere, halka, ilerici güçlere, komünistlere, sosyalistlere, CHP'nin sol kanadına karşı yönelik olduğu kuşku götürmez. Faşistlere karşı da yönelmesi olanaklı bir iki önlem bu gerçeği değiştirmeyecektir.

ŞU ANDA toplantıya hazırlanan parlamentonun halktan yana, yurtsever özgürlükçü parlamenterleri tarihsel bir sorumlulukla karşıkarşıyadır. Halka seçimlerden önce verdiğiniz sözleri unutmayın. Sıkıyönetim kararına oy vermeyin. Faşist Türkeş'in tutuklanmasını, MHP'nin kapatılmasını, Demirel'den hesap sorulmasını isteyin. Halk size bunun için oy verdi... Böylesi tarihsel bir anda, eylem birliğini korumak ertelenemez bir görevdir. Tüm ulusal demokratik güçler birleşin. Faşizme geçit vermeyin. Sıkıyönetime hayır..»

● HÜKÜMETİN DURUMU

CHP AĞIRLIKLI hükümet görünüşe göre halen işbaşındadır. Başbakan Ecevit, herhalde kendisine güvenenlere güvence vermek için «iplerin kendi elinde olacağını», sıkıyönetimin kendisine bağlı olduğunu tekrarlamıştır. Ancak, sıkıyönetimin nasıl, hangi çevrelerin baskıları ve Kahramanmaraş soykırımına kadar varan tertipleriyle, tahrikleriyle ilân edildiğine bakılırsa, iplerin hükümetin elinde kalamayacağı şimdiden görülmektedir.

BİR YANDAN rejimin iç çelişkileri artacak; CHP'nin, özellikle sol kanadının huzursuzluğu ve bu kanat üzerinde baskılar yoğunlaşacak; sıkıyönetim güçleri ile hükümet arasında çelişkiler güçlenecektir. Öte yandan maocu, maceracı, bireysel terörcü sapık grupçuklar, provokasyon yuvaları, sıkıyönetimin daha da sıkılaşması ve yaygınlaşması için meydana sürüleceklerdir. Sonuçta, hükümetin zaten pek çelimsizce tuttuğu ipler elinden kaçacaktır.

GÜNÜN koşullarında, demokrasi güçlerinin hükümeti, özellikle CHP'yi sürekli uyarmaları, onlara sıkıyönetimin koşul ve sonuçlarını göstermeleri gerekir. Hükümetin -var olduğu sürece, ne kadar güce sahipse o kadarıyla bile- sıkıyönetim ve ardındaki güçlerin iç çelişkilerinden ve zayıf noktalarından da yararlanarak faşistlerin üzerine yürümeye çalışmasını, canilerden hesap sorulmasını, MHP'nin ve faşist yuvaların kapatılmasını, Türkeş ve benzerlerinden, onları desteklemiş Demirel'den hesap sorulmasını zorlaması yönünde gayret göstermelerini önermek, bu yolda destek vermek demokrasi güçlerinin görevleridir. Hükümet sıkıyönetim kararıyla ağır bir sorumluluk altına girmiştir. Sıkıyönetimin çiğnediği her özgürlüğün, her baskının hesabı, hükümetin sübjektif niyetlerinden de bağımsız olarak, tarih önünde başta bu hükümetten sorulacaktır.

● DEMOKRASI GÜÇLERİNE DÜŞEN GÖREV

BUGÜNE çok yanlı yanılgılarla gelinmiştir. CHP yöneticileri bunalımların yükünü tekellerin çıkarları doğrultusunda işçi sınıfının, emekçi halkın sırtına yükleme politikası izlemeselerdi, CHP yöneticileri faşizme karşı Ulusal Demokratik Cephe çağrısına düşmanca karşı çıkmasalardı, iç gericilik, militarist klik, bugün bu sıkıyönetimi dayatamazdı. Eğer antifaşist birlik çağrısı gerçekleşmiş olsaydı tüm legal sosyalist partiler, bütün ilerici demokratik güçler faşist tırmanma karşısında birlik halinde hareket etselerdi, bugün gerici faşist güçler, sıkıyönetime ayak yaptıkları Kahramanmaraş katliamını tertipleyemezlerdi. Bunlar alınması gereken derslerdir.

ANCAK bugün, tüm olumsuzluklara ve demokrasi güçleri saflarında gözlenen önyargılı yanılgılara rağmen, 12 Mart'ta değiliz. Türkiye işçi sınıfı hareketi onun örgütlü siyasal gücü bugün güçlenmiş, 12 Mart döneminde ve sonrasında büyük deneyler kazanmıştır. Faşist güçler ortamı boş ve örgütsüz bulmayacaktır. Öte yandan Türkiye demokrasi güçleri, CHP tabanı, sosyal demokrasinin sol kanadı, ilerici parlamenterleriyle; demokratik kitle örgütleri, demokrat yurtsever aydınlarla, gençlik ve kadın hareketiyle, 12 Mart'tan çok daha üst bir bilinç ve deney düzeyindedir. İşçi sınıfımız ekonomik bilinç düzeyinden siyasal bilinç düzeyine hızla yükselmiştir. Emekçi halkımız demokratik bilinçle donanmıştır. Kısaca 12 Mart, bu anlamda aşılmıştır. Faşizm tehdidine karşı bugün çok daha iyi savaşım olanakları, bu savaşımın tüm objektif koşulları vardır. Şimdi bir an bile yitirilmeden kotarılması gereken, tüm demokrasi güçlerinin faşizme karşı örgütlü güç ve eylem birliğidir. Faşizmi durdurabilmenin tek yolu, tek güvencesi budur. Faşizmi körüklemek, hızlandırmak isteyen odakların tahrikçi ajanlar ve provokasyona elverişli maceracı, bireysel terörcü gruplar eliyle düzenleyecekleri provokasyonları önlemenin, bunlara göğüs germenin, geriletmenin yolu da yine buradan geçmektedir.

İŞÇİ sınıfının örgütlü gücü, bu savaşımın en önlerinde olacaktır. Konumlarımız, halkımızın demokrasi ve özgürlük hakları ve istemleri yeni koşullar unutulmaksızın, ama gerilemeden, savunulacaktır.

TÜM ulusal demokratik güçler, ilericiler, yurtseverler, demokratlar, sosyal demokratlar, sosyalistler, komünistler, ülkenin tüm namuslu insanları faşizme geçit vermemek için, faşizme karşı eylem birliği için İLERİ..

savaş yolu

Yeni bir yıla girerken...

1979'un çok güç savaşım koşulları dayatacağı şimdiden görülüyor.

1978'in tüm kazanımlarını çok iyi değerlendirmek, güçleri doğru ve yerinde kullanmak, bugünün başlıca görevidir.

Yeni bir yıla giriyoruz. Gelişmeler, bu yılın, belki de tüm ülke tarihinin en çalkantılı, en olaylı yılı olacağını gösteriyor. Giderek derinleşen ekonomik ve siyasal bunalımdan herkes kendine göre bir çıkış yolu arıyor.

İşçi sınıfının bunalımdan çıkış yolu için getirdiği öneriler biliniyor. Bunların gerçekleştirilmesi yolundaki savaşım 1978 yılı boyunca önemli kazanımlar elde etti. Herşeyden önce şunu vurgulamak gerekir ki, işçi sınıfı ve onun politik hareketi, yeni yıla ve 1979'un getireceği çok güç koşullara, daha güçlü daha gelişmiş olarak giriyorlar.

1978 yılı, Türkiye'de, sınıf çelişkilerinin alabildiğine keskinleştiği bir yıl oldu. Bu yılın başlarında göreve başlayan CHP ağırlıklı yeni hükümet ülkede hiçbir soruna çözüm getiremedi. Hükümetin izlediği politika, emperyalizmin ve tekelci sermayenin istek ve çıkarlarına uygun davranmak oldu. Bu politika, ülkedeki tüm bunalım unsurlarının daha da yaygın ve derin boyutlara ulaşmasına yol açtı. Son yılların en büyük enflasyon oranları gerçekleşti; olağan işsizlik, toplu işten çıkarmaların başlatılmasıyla alabildiğine arttı; faşist tehlike kapıya dayandı. Bunalımı çözme, tüm bu konularda geçerli önlemler alma savıyla iktidara gelmiş olan hükümet başarılı olamadı.

1978 yılı aynı zamanda antikomünist saldırının yoğunlaştığı bir yıl oldu. Gerek CHP'yi daha sağa çekme, gerekse gelişen işçi sınıfı hareketini geri konumlara itme amacıyla işbirlikçi tekelci burjuvazi bu yıllanmış silaha, antikomünizme sarıldı. Bu saldırılarda gerici, faşist ve maocu güçlerin bağlaşıklığı arttı. Bayar'ı, Demirel'i, Türkeş'çisiyle, Perinçek'çisiyle eş konumlara geldi. İşçi sınıfının politik hareketine karşı kimi sol çevrelerden gelen olumsuz tutumlar da iyice arttı. Kariyerizmin ve dar grupçuluğun zararlı sonuçları belirginleşti. Bu tutumlar ortak düşmana karşı güç ve eylem birliğini güçleştirdi. İşbirlikçi tekelci burjuvazi işçi sınıfının öncü politik hareketini yalıtlamak için her yola başvurdu.

Tüm bu sayılanlar, ülkede sınıf savaşımının yürütülmesinin, özellikle etkin kitle eylemlerinin örgütlenmesinin koşullarını güçleştirdi.

Ama, tüm bu olumsuz etkenlerin varlığına karşın, 1978 yılı, işçi sınıfı hareketinin her alanda daha da serpilip geliştiğine tanık oldu. Bu gelişme ve güçlenme herşeyden önce hızla derinleşen bunalıma ve keskinleşen sınıf çelişkilerine, doğru ve bilimsel bir yaklaşımın, değişen koşullara ayak uydurabilme yeteneğinin bir sonucudur.

Sendikal harekette, sınıf sendikacılığının gücü artıyor. Türk-İş'e bağlı sendikalarda bile tabanda ve çeşitli düzeylerde sınıf sendikacılığını savunanların sayısı hızla arttı. DİSK içinde, yönetim dışında tutulmasına ve kendisine karşı her türlü engeller çıkarılmasına karşın, sınıf sendikalarının etkinliği gelişti. Sendikal birlik konusunda olumlu adımlar atıldı. Geniş işçi yığınlarında uzlaşmacı sendikacılığın kalıplarını yıkıp atma isteği daha da yaygınlaştı. Topkar'lar, Nebioğlu'lar gibi yıllanmış sarı sendikacılar tepe taklak yuvarlanıp gitti. Sınıf sendikacılığının gücü ve saygınlığı arttı.

Gençlik hareketinde politikleşme ve eylem birliği çabaları güç kazandı. Gençliğin savaşımını işçi sınıfının savaşımı ile uyum içinde yürütme istekleri yoğunlaştı. Gençlik içinde yuvalanmaya kalkışan maocu maceracı ve diğer ters akımlar sürekli bölünür ve parçalanırken İlerici Gençler Derneği, gençliğin daha geniş yığınlarını doğru bir politika etrafında birleştirmeyi başardı. Maocu - faşist saldırılar İGD'nin güçlenmesini önleyemedi.

Kadın hareketinin ülke çapında yaygınlaşması süreci yol aldı. Farklı halk kesimlerinden gelen kadınların, işçi sınıfının istemleri ve savaşımları ile birlik içinde örgütlenmesi yolunda önemli adımlar atıldı. İlerici Kadınlar Derneği Türkiye kadın hareketinin tek temsilcisi olduğunu bileğinin gücüyle kanıtladı.

Öğretmen hareketinde işçi sınıfı ile bağlaşıklık içinde olmaktan yana güçler, etkinliklerini artırdılar. TÖB-DER içinde Birlik ve Dayanışma yanlısı öğretmenlerin belirleyici olmasının engellenmesi amacıyla kurulan gerici tutumdaki bağlaşıklıklara karşın, tabanda bu hareket daha da kökleşti.

Köylülük içinde toplumsal hareketlenme, işçi köylü bağlaşıklığı yolundaki çabalar gelişti. Kurulan köylü dernekleri işçi sınıfı ile köylülük arasında kalıcı bağların, koşullara uygun, yeni biçimlerini oluşturdu. Üretici köylülük içinde KÖY-KOOP'u daha etkin bir kitle örgütü yapma istekleri ve çabaları güç kazandı.

Barış hareketi çok önemli adımlar attı. Uluslararası yumuşama, barış ve silahsızlanma konularında kamuoyunun aydınlatılmasına, bu istemler doğrultusunda yığınların seferber edilmesine katkıda bulundu. Barış Derneği çok kısa bir süre içinde içerde ve dışarda saygınlık kazandı.

Kısaca, genel olarak kitle hareketi ve kitle örgütleri içinde bunların savaşımlarını işçi sınıfının politik hareketinin çizdiği yolda, onunla uyum içinde yürütmekten yana olan güçler etkinliklerini artırdılar.

1978 yılının en büyük kazanımlarından biri de 1 Mayıs oldu. Gerek bir yıl önce yapılan kanlı saldırının izlerini silme, faşizmin karşısına yılmadan dikilme açısından; gerekse demokrasinin vazgeçilmez koşulu olarak «Türkiye Komünist Partisi'ne Özgürlük» istemini yığınsal şekilde dile getirme konusunda, 1 Mayıs 1978, işçi sınıfımızın tarihinde önemli bir yer tutacak.

1978 yılı boyunca, 141-142. maddelerin ve Türkiye Komünist Partisi'ne konan yasağın kaldırılması istemleri yığınsallaştı. Sınıf savaşımının gündemindeki en ön sıralara çıktı. Ürün yayınevi sorumluları hakkında açılan dava, bu konuda yeni bir dönemeç oldu.

1978 yılı Türkiye işçi sınıfı hareketinin, uluslararası düzeyde de etkinliğini ve saygınlığını artırmasına tanıklık etti. Dünya Sendikalar Federasyonu'nun 9. Kongresinde ilk kez Türkiye sendikal hareketi de temsil edildi. Maden-İş Uluslararası Metal Sendikaları Birliği'nin Yürütme Kuruluna seçildi. İGD Dünya Demokratik Gençlik Federasyonuna, İKD, Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonuna üye oldular. Havana'da yapılan 11. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivalinde, Türkiye, geniş bir delegasyonla temsil edildi. Barış Derneği birçok uluslararası forumda ülkemiz barış ve demokrasi güçlerinin sesini duyurdu. İşçi sınıfımızın politik hareketinin uluslararası saygınlığı arttı. Uluslararası dayanışma gelişme kazandı.

Çok güç koşullar getireceği, işçi sınıfının, emekçi halkımızın, demokrasi güçlerinin savaşımının önüne büyük engeller dikmeye çalışacağı şimdiden belli olan 1979 yılına girerken, geçtiğimiz yıla dönüp baktığımızda, tüm olumsuzluklara rağmen, işçi sınıfı hareketinin önemli kazanımlar elde ettiğini görüyoruz. Son gelişmelerin çok güç günleri hazırladığı belli olduğuna göre, bu kazanımları çok iyi değerlendirmek, güçleri doğru ve yerinde kullanmak, bugünün başlıca görevidir. İşçi sınıfımız ve demokrasi güçleri bu yeteneğe sahip olduklarını, 1979 yılında bir kez daha göstereceklerdir.

«Düşen her yiğidin ardından binlercesi gelecek»

Mehmet Çakmak

AKIN ÖZDEMİR'DEN SONRA MEHMET ÇAKMAK DA TOPRAĞA VERİLDİ

Akın Özdemir'in ve Mehmet Çakmak'ın cenazeleri, Adana'da ve Diyarbakır'da, yığınsal törenlerle kaldırıldı. Bu katliam, bölgede, demokrasi savaşçılarının bilincini ve savaş azmini daha da biledi.

Savaş Yolu'nun Diyarbakır sorumlusu Ömer Ağın ise, ölümü yendi. Faşist tırmanışın, demokrasiye yönelen saldırıların iki somut deliline, karnından alınan iki kurşunun yarattığı tahribat canını vermedi. Bundan duyulan sevinç ile kaybedilen yiğitlerin acısı, iç içe girdi. Düğümlendi.

Diyarbakır'da, emperyalizmin hizmetindeki katillerin, Mehmet Çakmak'la Ömer Ağın'ı hedef seçmesi elbet rasgele değildir. Katiller, Temel Dağıtıma girdikleri zaman, odada bulunan 4 kişiden yalnızca ikisine, Mehmet'le Ömer'e silahlarını doğrulttular. Kurşunları boşalttılar. Bu kurşunlar, açıktır ki, işçi sınıfının savaş yolunu, halkların kardeşliğini hedef aldı. Bu kurşunlar halkların kendi geleceklerini özgürce ve kendilerinin belirlemesi hakkına, her türlü şovenizme ve asimilasyon girişimlerine karşı sürdürülen savaşa sıkıldı.

Katiller görünüşte 16-17 yaşlarında iki çocuktur. Apo'culardandır. Apo'cular, Kürdistan Demokrat Partisi'yle, emperyalizmle bağlıdırlar. Olaydan daha bir kaç gün önce, TÖB-DER'de, Salih öğretmeni vurmaya kalkışmışlardır. Ağrı'da, KDP'nin bildirilerini dağıtan Apo'cuların özellikle son dönemde emperyalizm tarafından beslendikleri, böylelikle belli bir gelişme gösterdikleri ve Batman'da yuvalanmaya çalıştıkları ise biliniyor. Emperyalizmin böylesi maocu çeteleri beslemesi de elbet nedensiz değildir. Çünkü bölgede faşist hareket barınamıyor, ulusal ve sosyal kurtuluşun başını çeken işçi sınıfı hareketinin gelişimini önlemeye yönelik çabalar ise böylesi karşı devrimcilere görev olarak veriliyor.

Bölgede bu türden grup ve akımların etkinliğini kırmak, düşen yiğitlerin yerlerini doldurmakla, birliği ve dayanışmayı daha da güçlendirmekle gelişmeyi daha da hızlandırmakla olanaklıdır.

Mehmet Çakmak'ın cenazesi kaldırılıyor

Sıkıyönetimden sonra hedefleri hükümeti düşürmek

• Hükümet ve CHP çevrelerine göre seçenek CHP'li veya CHP'siz sıkıyönetim arasındaydı

Başbakan ve CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit daha bir kaç ay önce kesinlikle sıkıyönetime gidilmeyeceğini söylüyordu. Ama Kahramanmaraş'ta faşist ve gericilerin giriştiği kitle kırımı neden gösterilerek dayatılan sıkıyönetime karşı çıkamadı. CHP kulislerinde ve CHP ortak grubunda «CHP'siz mi, yoksa CHP'li mi? İşte soru bu» şeklinde getirilen sıkıyönetim dayatması, ikinci haliyle «ehven-i şer» olarak kabul gördü. CHP grubu ve Ecevit, sıkıyönetimin «CHP'lisi»ne rıza gösterdi.

SIKIYÖNETİMİN ÖYKÜSÜ

Kahramanmaraş'ta MHP'li ve AP'li yüzü maskeli faşistlerin giriştiği kırım sürerken 24 Aralık 1978 Pazar günü CHP Genel Yönetim Kurulu'nda tartışmalı bir toplantı yapıldı. Konu, sıkıyönetimdi. Zaman zaman kırıcı konuşmaların geçtiği bu toplantıda 5 yada 7 ilde sıkıyönetim ilan edilmesi görüşü «benimsendi».

Pazartesi günü hızlı bir trafik vardı Ankara'da ve mecliste. AP Grubu yaptığı toplantıda etkin önlemler alınmasını kararlaştırdı. AP Grubunda sıkıyönetimin az olduğu, «savaş hali» ilan edilmesi istendi. Ayni saatlerde CHP Grup Yönetim Kurulu bir yanda, hükümet bir yanda toplantıdaydı. Hükümette tartışılan konu sıkıyönetimin hangi illerde ilan edileceğiydi. Şerafettin Elçi'nin dayatmaları üzerine Diyarbakır ve Mardin, sıkıyönetim bölgesi dışında bırakıldı. CHP Grup Yönetim Kurulunda ise iki saylav sıkıyönetim ilanına kesinlikle karşı çıktılar. Sıkıyönetime karşı çıkan Erol Saracaoğlu, sıkıyönetimin ilanından sonra CHP-AP koalisyonunun kendilerine dayatılacağını söylerken, Ahmet Melik de İran olaylarına değiniyor, sıkıyönetimin bu olaylardan bağımsız düşünülemeyeceğini söylüyordu. İki saylav da sıkıyönetimi emperyalistlerin dayattığını dile getiriyordu.

Bakanlar Kurulu toplantısının ara vermesi üzerine toplanan CHP ortak grubunda sıkıyönetim konusu tartışıldı. Birçok saylav sıkıyönetimi çeşitli nedenlerle istemediğini söylerken, Necati Cebe sıkıyönetime karşı net bir konuşma yaptı. Cebe bazı bireysel teröristleri solcular şeklinde genellemenin olayları hâlâ tahlil edememek olduğunu, hükümetin askeri yönetim için değil faşizme karşı demokrasiyi güçlendirmek için kurulduğunu belirtti.

Geçtiğimiz Pazartesi günü saat 17.30'da Başbakan Ecevit grup toplantısından çıkarak Cumhurbaşkanı Korutürk'le görüşmeye gitti. Bakanlar Kurulu toplantısında alınan sıkıyönetim kararını Korutürk'e bildirdi. Ardından, Demirel köşkün yolunu tuttu. Demirel köşkten çıkarken neşesinden yanına varılmıyordu. AP Genel Başkanı Kahramanmaraş'ta yüzlerce insanın öldürüldüğünü unutmuş, gülücükler dağıtıyordu.

CHP Grubu 23.30'da ertesi sabah toplanmak üzere dağılırken, Bakanlar Kurulu yeniden toplandı ve bu toplantı 03.45'e kadar sürdü. Toplantı sonunda 13 ilde sıkıyönetim ilan edildiği Başbakan tarafından açıklandı.

Salı sabahı CHP Grubu tartışmalı toplantılarından birini daha yaptı. CHP'nin sol kanadını oluşturan saylavların başını çektiği kalabalıkça bir grup, sıkıyönetimin onaylanmasına karsı çıktı.

Bir CHP'li saylav bir senaryonun kendilerine oynatılmak istendiğini söylüyor. İki üç ay içinde bu kez de CHP-AP koalisyonunun dayatılacağını belirtiyordu. Hattâ kulisteki söylentiler daha da ileri gidiyor, bazı generallerin sıkıyönetim kararının alınışı sırasında başbakanlıkta olduğu bildiriliyordu.

Yapılan oylamada 118 CHP'li sıkıyönetime «Evet» derken, 63'ü karşı çıktı, 11'i çekimser kaldı. Karar grubu bağlayıcı nitelikteydi.

Sıkıyönetim oylamasının yapıldığı TBMM ortak toplantısında da İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı ilginç bir konuşma yaptı. Özaydınlı, Maraş kırımı ile ilgili faşistleri suçlayamadı. Lâfı geveledi durdu. Ecevit ise yaptığı konuşmada sıkıyönetimin demokratik hukuk kurallarına uygun biçimde yürüyeceğini söyledi. Oylamaya geçildi ve 537 parlamenterin «Evet», Bağımsız Mardin Milletvekili Nurettin Yılmaz'ın «Hayır», Metin Toker'in ise «Çekimser» oyu ile sıkıyönetim onaylandı.

CHP'nin sol kanadını oluşturan bazı saylavlar grup kararını çiğnememek için toplantıya katılmadılar. 12 Mart sıkıyönetim mahkemelerinin sanıklarından Altan Öymen, Uğur Alacakaptan ve Şerafettin Elçi sıkıyönetime «Evet» dediler.

İKİNCİ ADIM: HÜKÜMETİ DÜŞÜRMEK

MHP ve AP'nin büyük bir sevinçle karşıladığı sıkıyönetim yürürlüğe girerken, Millet Meclisi'ne yeni bir gensoru önergesi verildi. AP-MHP ortaklığının verdiği bu önerge hükümeti düşürmeye yönelikti. Önerge sahipleri yeni hükümetin düşürülmesini çabuklaştırmak için daha önce verdikleri önergeleri de geri çektiler. Sermayenin ve emperyalizmin eski istem ve hayalleri olan bir CHP-AP koalisyonu, veya partiler üstü hükümet veya AP ve MHP'nin tabanını oluşturacağı bir bağımsızın (!) başkanlığındaki hükümet formülleri için daha iyi ortam bulunamazdı. Şimdi sermaye çevreleri, parlamentoda AP-MHP eliyle yürütülen bu çabaları dışardan güçlendirmek için öneri ve çalışmalarını eksik etmiyorlar. Hükümetin durumunu ise, faşizmin daha da tırmanmasına karşı göstereceği direnç ve kararlılık belirleyecek.

TKP Program davası Sıkıyönetim mahkemesine gönderilmek isteniyor

Ürün Yayınevi sorumlusu Ahmet Taştan hakkında TKP Programı'nı yayınladığı gerekçesiyle açılan davanın ikinci duruşması 28 Aralık günü İstanbul İkinci Ağır Ceza Mahkemesi'nde yapıldı. Duruşma, tıpkı birincisi gibi büyük ilgi gördü. Duruşmaya, çok sayıda izleyicinin yanısıra 40'ı aşkın savunma avukatı katıldı.

Yeni savcı, savunma avukatlarının birinci duruşmada, 141-142'nci maddelerin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurulması yolundaki isteklerinin reddedilmesini istedi.

Mahkeme heyeti, re'sen 3 dakikalık duruşmada, sıkıyönetimin ilân edildiğini, sıkıyönetim kararnamesinin henüz ellerine geçmediğini, kararnamenin okunması ve üzerinde düşünülmesi için duruşmanın 26 Ocak 1978 gününe ertelenmesi kararını verdi.

Savunma avukatları, davanın, sıkıyönetim mahkemesine devredilmesi için duruşma yargıçlarının belli bir eğilim içinde olduklarını belirttiler. Bunun anlamını ise, bu programın yayınlanmasının, sıkıyönetimi gerektiren olaylar içinde mütalaa edilmesi gibi doğrudan yanlış bir değerlendirmeye dayandığı şeklinde açıkladılar.

Sıkıyönetim ilanından 9 ay önce yayınlanan TKP Programı ile ilgili davanın, bugün sıkıyönetim mahkemesine devredilip edilmemesinin tartışılması, Başbakan Ecevit'in sıkıyönetimle ilgili sözleriyle açıktan çelişiyor. Demokrasiden yana bütün güçler, bu dava etrafında örülecek karanlık girişimler karşısında sessiz kalmayacaklarını belirtiyorlar.

141 - 142'nin kalkması istemi yinelendi

27 demokratik kitle ve meslek örgütü Ankara Şubesi Başkanları ortak bir açıklama yaparak 141 ve 142. faşist maddelerin kaldırılması mücadelesinin güncel bir görev olduğunu belirttiler. Açıklamada, faşist Mussolini İtalyası'ndan alınan bu maddelerin başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilerin serbest düşünme ve örgütlenme özgürlüğünü kısıtladığı hatırlatılarak «Günümüzde 141 ve 142'nin mahkûm edilmesi ve kaldırılması için etkin yığınsal mücadele vermek, tek başına demokratlığın, ilericiliğin şartıdır. Bu nedenle mahkemeler, yargıçlar 141 ve 142'nci maddelere göre yargılanan yurtseverleri, demokratları yargılamaktan vazgeçmeli, doğrudan 141 ve 142'nci maddeleri yargılamalıdırlar» denildi.

141 ve 142. maddelerin kaldırılması istemlerini yineleyen örgütler arasında TÖB-DER, TÜTED, TÜMAS, TÜMÖD, TÜS-DER, Ankara Tabip Odası, İKD, TRT-DER, Haber-Der, Bank-Der, Enerji-Der, İGD, İLD, Çırak-Der, Genç-Öncü, Ankara Devrimci Gençler Derneği, Sosyalist Gençler Birliği, Ankara DHKD, AKOK da bulunuyor.

Ferhat Tüysüz Giresun'un Görele İlçesinin Çavuşlu bucağında!

Sağmalcılar Cezaevinden kaçan ve hâlâ yakalanamayan faşist katillerden Ferhat Tüysüz'ün Giresun'un Görele ilçesinin Çavuşlu Bucağında olduğu biliniyor. Görele Kaymakamı'na yazılı olarak, Giresun Vali Yardımcısı Osman Şeker'e sözlü olarak yapılan ihbarlara karşın, Tüysüz kendi memleketi olan Çavuşlu'da çok rahat geziyor. Yöredeki ilericilere, devrimcilere yapılan saldırılara katılıyor. Adam öldürüyor. MHP İlçe Kongrelerinde görev alıyor..

Tüysüz'ün 10 Aralık 1978 gününden bu yana Çavuşlu'da, Çavuşlu'ya 5 kilometre uzaklıktaki Eynesil'de, Espiye İlçesinin Yağlıdere Bucağında dolaştığı, hiçbir engelle karşılaşmadığı görüldü. Görgü tanıkları, 13 Aralık'ta yapılan Eynesil MHP İlçe Kongresine Tüysüz'ün katıldığını ve ÜGD basın ajansının dağıtımını örgütlediğini açıkça söylüyorlar..

Tüysüz, Eynesil'de bölgenin önemli faşistlerinden yeni soyadıyla Tufan, eski soyadıyla Yetim olan Bekir'in evinde kalıyor. Konuyla ilgilenen ve Bekir Tufan'ın evini soran bir gazeteci, iki faşist tarafından sorguya çekilmek isteniyor, ancak sokaktan geçen bir taksiye atlayarak ve Eynesil'den uzaklaşarak canını kurtarabiliyor.

KAYMAKAMA YAZILI BİLDİRİLİYOR

Faşist katil Ferhat Tüysüz'ün Görele, Çavuşlu, Eynesil, Espiye yöresinde olduğu, çoğunlukla Çavuşlu'da kaldığı Görele Kaymakamı'na yazılı olarak bildiriliyor. Ancak, kaymakamın hiçbir işlem yapmadığı görüldü.

Kaymakamdan umut kesilince olay Giresun Milli Eğitim Müdürü ile Giresun Vali Yardımcısı Osman Şeker'e sözlü olarak bildirildi. Vali Yardımcısının cevabı, «Biz de biliyoruz. Ferhat Tüysüz Espiye İlçesi'nin Yağlıdere Bucağında görüldü ve teşhis edildi» oluyor.

Kaymakam biliyor, valilik biliyor. Bu arada Ferhat Tüysüz eylemlerini sürdürüyor.

İKİ DEVRİMCİ ÖLDÜRÜLÜYOR

Bu arada, Tirebolu'da iki devrimci öldürüldü. Görgü tanıkları, öldürme olayında Ferhat Tüysüz'ün dolaysız görev aldığını söylüyor.

Giresun ve ilçelerinde bir faşist katil elini kolunu sallaya sallaya dolaşıyor. Cinayet işliyor. Kaymakamı, valisi «biliyoruz» demekle yetiniyor. Halkın can güvenliğini sağlamak artık, kendisine düşüyor..

Sadece bu olay, siyasal cinayetlerin sorumlularını, cinayetleri işleyenlerin ardında kimlerin bulunduğunu, buna kimlerin gözyumduğunu göstermesi açısından ibret vericidir.

Koşullar, DİSK'e tarihsel görevler yüklüyor

DİSK Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyi, geçtiğimiz hafta içinde, iki gün süren ortak bir toplantı yaptı. Toplantıda Kahramanmaraş kitle kırımı ve sıkıyönetim tartışıldı. Toplantıya, DİSK tabanının üçte birinden fazlasını temsil eden dört sendika çağrılmadı. Lastik-İş Genel Başkanı Rıza Kuas, böylesi önemli bir toplantıya Maden-İş'in de, Bank-Sen'in de Bay-sen'in de katılması gerektiğini söyledi. Bu öneri, taraftar topladı. Çıkan tartışma nedeniyle, DİSK yöneticileri, konunun Yürütme Kurulu tarafından görüşüleceğini söylediler ve toplantıyı kapattılar. Aynı günün akşamı, (Salı) demokratik platforma katılan örgütlerle yapılan toplantıda DİSK Genel Sekreteri Işıklar, yapılacak eylem birliği konusunu Yürütme Kurulu'nun görüştüğünü, demokratik örgütlere şimdilik söyleyebilecekleri birşey olmadığını açıkladı, önerilerini almakla yetinileceğini belirtti. Önerilerde ise ortak bir karara varılamadı. Platformun bu toplantısı da böylece sona erdi.

Sıkıyönetimin ilan edildiği koşullarda, tüm kamuoyunun sonucunu beklediği DİSK Genel Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyi ortak toplantısının ikinci gününde Kahramanmaraş kitle kırımını protesto etmek için tüm işyerlerinde 5 dakikalık bir saygı duruşu yapılması kararlaştırıldı. Ancak toplantıya dört sendika yine çağrılmamıştı Özelikle Lastik-İş, Aster-İş ve ASİS Sendikalarının, dört sendikanın toplantıya katılmaları için direnmesi, sonucu değiştirmedi. Tartışmanın en sıcak anında, Lastik-İş Sendikası Genel Başkanı Rıza Kuas, kalp krizi geçirdi. Hastaneye kaldırıldı. Toplantı kapatıldı.

28 Aralık'ta, DISK Genel Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyi ortak toplantısında alınan kararlar kamuoyuna açıklandı. Açıklamada **«DİSK, temel hak ve özgürlükleri askıya alan bir yönetim biçimi olan sıkıyönetime karşıdır»** deniliyor, sıkıyönetim uygulamalarının egemen sınıfların var olan sömürü ve baskılarını daha da artırıcı sonuçlara neden olduğu bildiriliyor. CHP'nin faşizme karşı kararlı savaşım vermediğine değiniliyor, şöyle deniyordu: **«İşçi sınıfına ve emekçi halka dayanmadan, onların varolan ekonomik ve demokratik sınırı özgürlüklerini genişletmeden faşizme karşı mücadele edilemez. CHP ağırlıklı hükümet bu gerçeği tüm olarak kavrayamamıştır.»** DİSK ayrıca 5 Ocak 1979 Cuma günü saat 11'de, «bugüne kadar ölen bütün insanlarımız, özellikle Kahramanmaraş katliamını protesto için, başta DİSK'e bağlı işçiler olmak üzere tüm işçileri ve tüm emekçi halkı ölenlerin anısına 5 dakikalık saygı duruşuna» çağırdı,

Günün koşulları, yüzbinlerce işçiyi barındıran ve sınıf sendikacılığı geleneğine sahip DİSK'e büyük görevler yüklemekte, onu dikkatlerin odak noktalarından biri haline getirmektedir. DİSK, sıkıyönetime karşı tavrını ve olaylara koyduğu teşhisi kâğıt üzerinde bırakmamak zorundadır. Bu Türkiye işçi sınıfı ve Türkiye emekçi halkı açısından DİSK'e büyük ve tarihsel görevler yüklemektedir. Bu görevlerin üstesinden gelinebilmesi demokrasi güçleri içinde ve en **önce kendi yapısı içinde** her türlü dağıtıcı, bölücü, birliğe zarar verici, güçten düşürücü tutumlardan kaçınmakla olanaklıdır. Bunun en somut ve yakın örneği dört sendikaya karşı takınılan tavırdır. Demokratik hak ve özgürlüklerin korunması savaşımı,

yeni koşullarda yeni biçimler ve yeni etkinlikler kazanmak zorundadır. Kuşkusuz bu etkinlik için 5 dakikalık saygı duruşları yeterli değildir. DİSK antifaşist savaşımın saflarında yerini en etkin biçimde almak zorundadır. Kendi içinde böyle bir yer almasını engelleyici tüm unsurları geriletecek, yanlış kararları düzelterek, antifaşist güç ve eylem birliğine hertürlü önyargıdan uzak olarak yaklaşarak...

İsdemir'de işçilerden her ay spor klubü adına kesilen paralar nereye harcanıyor?

İskenderun Demir Çelik tesislerinde, Çelik-İş yöneticileri tarafından 1973 yılında kurulan bir kulüp var. İskenderun Demir Çelik Gençlik Kulübü. Kulübün Yönetim Kurulu üyeleri arasında, Çelik-İş Sendikası Başkanı Ali Ulukanlıgil, yine aynı sendikanın 2'nci başkanı Abdullah Kuzulu bulunuyor. Çelik-İş yöneticileri yaptıkları bir sözleşmede, işçilerden her ay spor kulübü için belirli bir ücret kesilmesini kararlaştırmışlar. Ve tüzüklerinde «Her İsdemir işçisi kulübün fahri üyesidir» demişler. İşçiler İsdemir'de çalışan 18 bin 500 işçinin tümünden her ay dörder lira kesildiğini bildiriyorlar. Yani ayda 74 bin lira. Bu zamana dek işçilerden kesilen paraların, kulüp tarafından yapılan harcamanın kat kat üstünde olduğunu belirten İsdemir emekçileri, soruyorlar: «Bu paralar nereye gidiyor? Nerelere harcanıyor?»

Spor kulübünün şimdiki üye sayısı 368. Kulübe üye olmak için başvuran işçiler sarı faşist sendika Çelik-İş yöneticileri tarafından «Neden üye olmak istedikleri» konusunda sorguya çekiliyorlar. İşçiler, kulüp içinde güreşçi, antrenör, hakem kadroları adı altında sicilli faşistlerin görev aldıklarını söylüyorlar. Antrenör kadrosuna alınan bir komandonun aynı zamanda Ankara MKE Kurumuna bağlı bir işyerinde de görev yaptığı söyleniyor. Bu kişilerin İsdemir Genel Hizmetler Müdürlüğünden de tam mesai ücreti aldıkları belirtilmekte.

YENİ KOŞULLAR ELVERECEK Mİ?

Türk-İş'te Nisan ayı büyük kongresinin senaryosu şimdiden hazır

Türk-İş'in olağan büyük kongresi, koşullar değişmezse Nisan 1979'da yapılacak. Nisan'daki kongrede oynanacak oyunun senaryosu ise şimdiden yazıldı, oyuncular da provalara başladı. Hiç bir piyesin sonucunun önceden söylenmesi seyirciler açısından iyi değildir. Ama biz Türk-İş oyununun sonucunu açıklayalım. Kongre öncesi artık yorulduğunu bir daha aday olmayacağını söyleyecek olan Halil Tunç, Genel Kurul sonunda, Türk-İş'in bölünmesini önlemek için büyük bir «fedakârlık» yaparak gözyaşları arasında yeniden Genel Başkan olacak.

Kongrede asıl büyük çekişme ise Yürütme Kurulu üyelikleri için verilecek. **Şimdiden tüm Yürütme Kurulu üyelerinin değişeceği yerlerine de sosyal demokrat olarak tanınan bazı isimlerin geleceği** söyleniyor. Kuşkusuz son günlerdeki gelişmeler, her şeyi altüst etmezse ve sosyal demokratlara hâlâ hayat hakkı kalırsa... Kuliste dolaşan isimler arasına Türk Harp-İş'in Genel Sekreteri **Yılmaz Örnek**, Yol-İş Federasyonu Genel Sekreteri **Muzaffer Saraç**, Teksif'ten bir süre önce ayrılmış bulunan **Bilal Şişman** ve **Cahit Erman** da var.

Yürütme Kurulunda şimdilik değişmeyeceği bildirilen tek isim «ihtiyar» diye tanınan ve tabanda da sevilen, etliye sütlüye pek karışmayan, Halil Tunç'a büyük sadakatı olduğu söylenen **Ömer Ergun**. Tunç da Yürütme Kurulundaki diğer üyelerden **Sadık Side**'nin, **Kaya Özdemir**'in ve **Etem Ezgü**'nün bir daha seçilmelerini istemediğini çevresinde söylemekten kaçınmıyor.

Genel Kurul sonunda görevde kalacağı şimdiden belli olan Tunç'un yanısıra işin biraz heyecanlı olabilmesi için bazı adayların isimleri de piyasaya sürülüyor. Örneğin CHP Ankara Milletvekili Kenan Durukan bunların arasında.

Sarı sendikacılığın yıkılmaz isimlerinden olarak tanınan ve Petrol-İş'te tutunamadıktan sonra paraşütle Türk-İş Bölge Temsilciliğine inen İsmail Topkar da Genel Başkanlığa heveslenenler arasında. Genel Başkanlık için Türk-İş'teki AP'li sendikacıların şimdilik düşündükleri bildirilen aday ise Deniz Ulaş-İş Sendikası Genel Başkanı Emin Kul.

Kuşkusuz bütün bu gelişmeler, sıkıyönetim sonrası Türkiye'de neler olup biteceği ile yakından ilgili. Türk-İş'teki «pazar»ı, sıkıyönetim ve faşizm ola ki «bozar».

İlaç kıtlığını ve pahalılığını ilaç tekelleri yaratıyor

Piyasada gene ilaç kıtlığı var.. Hastalar eczane kapılarından eli boş dönüyor.. İlaç firmaları bir türlü sonu gelmeyen zam taleplerini gene yineliyorlar.. Sağlık Bakanı ilaca zam yapılmayacağını söylüyor.. Buna kimse şaşmıyor, tüm bakanlar hep böyle söylüyor.. Ardından iğneden ipliğe herşeye zam geliyor..

Yıllardır bu böyle gidiyor. İlaç sorunu yıllardır gazetelerde önemli konular arasında yer alıyor. İlaç firmaları ne zaman sağlık bakanlığından zam talebinde bulunsa, ardından ilaç kıtlığı da başgösteriyor. Bu kıtlığın tekeller tarafından bakanlıktan zam koparabilmek için yapay olarak yaratıldığını artık herkes biliyor.

NASIL YAPIYORLAR?

Şu günlerde ilaç tekelleri ile Sağlık Bakanlığı arasında zam pazarlığı sürüyor. Halkın bundan nasıl etkilendiğini somut olarak görüyoruz. Kapsül şeklinde ambalajlanmış **AMPİCİLİN** sınıfı ilaçdan bir teki bile eczanelerde bulunamıyor. Çünkü bu ilaçlara istenen zamlar henüz bakanlık tarafından onaylanmadı. Bu arada bu ilaçların bulunamamasından doğan kamuoyu tepkisi bakanlık üzerine yöneltiliyor. Eczacılar ve bu alandaki ilgililer ise bu ilaçların imalaatçı fabrikaların depolarında stok edilmiş durumda bulunduğunu iddia ediyorlar. Zam talebi kabul edildikten sonra yeni fiyatla piyasaya hemen sürüleceğini söylüyorlar.

Diğer yandan Türkiye Eczacılar Birliği Merkez Heyeti'nin bildirdiğine göre ilaç tekelleri Ortadoğu ülkelerine kaçakçılar kanalıyla ilaç satıyorlar ve yurt içinde ilaç sıkıntısının doğmasına yol açıyorlar. Kapı kapı dolaşarak toplanan dövizlerle üretimi sağlanan ilaçlar böylece yurt dışına kaçak olarak akıtılıyor.

Bir yandan ilaç tekellerinin böylesine çıkarcı, sorumsuz uygulamaları, bir yandan da döviz sorununun ilaç için gerekli maddelerin ithalinde zaman zaman aksamalara yol açması sonucu, insanların sağlığını tehlikeye atan ilaç yokluğu doğuyor.

FİYATLARI NASIL YÜKSELTİYORLAR?

İlaç fabrikatörleri de diğer patronlar gibi mallarına zam isterken iki yılda bir yükselen işçi ücretlerini iyice abartarak öne sürüyorlar. Üzerlerinde yeterli denetim sağlanamadığından istedikleri fiyatı bakanlığa kabul ettirebiliyorlar. İlaç fiyatının saptanmasında uygulanan sistem, tekellerin istedikleri fiyatı kabul ettirebilmelerine olanak sağlıyor. Sanayi maliyet esası sistemiyle ilacın fiyatı şöyle saptanıyor:

Sanayi maliyetinin saptanması için ham madde, yardımcı maddeler ve fireleri, ambalaj malzemesi ve fireleri, işçilik, imalat gideri toplanıyor. Sanayi maliyeti belirli sayılarla çarpılarak **üretici kârı** bulunuyor.

Sanayi Maliyeti :

2.50 TL.'ye kadar ise 0.58 ile çarpılır, 2.50-15.00 TL. arasında ise 0.36 ile çarpılır, 15 TL'nin üzerinde ise 0.31 ile çarpılır.

Üretici kârı + sanayi maliyeti = **Üretici satış fiyatı**

Üretici satış fiyatı + yüzde 9 = Depocu satış fiyatını verir.

Depocu satış fiyatı + yüzde 25 = Eczacı satış fiyatını verir.

İlaç tekelleri bu formülasyonda ithal edilen hammadde fiyatını da olduğundan fazla gösterebiliyor. Çünkü çokuluslu tekeller yurt dışındaki ana firmalarından aldıkları bu maddelerin fiyatlarını kendileri belirliyorlar. Önceki yıllarda meydana çıkarılan ve dünya piyasaları ile Türkiye'ye ithal fiyatları arasında uçurumlar olan birkaç ilaç şunlar :

İlaç hammaddesinin adı	Dünya piyasa fiyatı	Türkiye'ye ithal fiyatı
Bellaton Total Alkoloid	1.80 Dolar	457.50 Dolar
Chlorbeizodiazegin	57.00 »	738.37 »
Chlorthiazide	6.00 »	83.62 »

Bunun yanısıra denetimi olanaksız olan fire, propaganda, satış giderleri de kolayca şişirilerek maliyet hesabında gösterilebiliyor. Jelatin ambalaj ucuz olması bakımından tercih edilmesi gerektiği halde, şişe ambalaja rağbet ediliyor. Bu da kâr oranının artmasına yardım ediyor. Bu bir yana, şişe ambalaj gösterilip, jelatin ambalaj olarak piyasaya sürülme olaylarına da rastlanıyor.

Bu yöntemlerle maliyeti iyice şişirilen ilaca üretici, depocu ve eczacı kârları eklenince, ilaç alıcıya yaklaşık maliyetinin iki katına ulaşıyor.

Bu yollarla oluşan ilaç fiyatını Sağlık Bakanlığı bünyesinden oluşan bir komisyon belirliyor. Maliye ve Ticaret Bakanlığı uzmanlarının bu komisyonda bulunmaması yeterli mali denetimin yapılmasına olanak vermiyor. Bu konuda yapılan bir girişim ise tekellerin bakanlık politikasını etkileyen güçleriyle önlendi ve eski uygulama yürürlükte kaldı.

İLAÇ ENFLÂSYONU

Çokuluslu ilaç tekellerinin yurdumuza girmesi 6224 sayılı «Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu»nun kabul edilmesiyle başladı. Hazır pazar, kâr transferi ve iç finansman olanakları ile yerli firmalardan çok daha geniş avantajlara sahip olan yabancı tekeller için yurdumuz bir sömürü alanı oldu. Ayrıca, sağlanan olanaklar, yerli sermayenin bir bölümünün gerilemesine ve yok olmasına, yabancı tekellerin ise yatırım ve üretimdeki paylarının sürekli artmasına yol açtı.

Beş yıllık kalkınma planlarında yabancı ilaç firmalarının hammadde üretimine yönelmesi öngörülmesine rağmen, ilaç üretimi, etken madde ile yardımcı maddelerin basit karıştırma ve ambalajlanmasından öte gitmedi. Bugün üretilen ilaçların yüzde 90'ına yakını dışardan alınıyor. Aslında yurdumuz gerek madensel, gerekse bitkisel zenginliği ile ilaç hammaddesi bakımından zengin bir potansiyel taşıyor. Ancak bu potansiyeli değerlendirmek bir yana, ilaç üretimi tam bir züğürt hovardalığı görünümünde. Sağlık Bakanlığı'ndan ruhsatı alınmış yirmi binin üzerinde ilaç var. Bunlardan halen 3500-4000 dolayında olanı üretiliyor. Sağlık Bakanlığı'nın ilkesiz ruhsatlandırma politikası, tedavi değeri taşıyan her ilaç formülasyonuna ruhsat vermesi ilaç enflasyonunu körüklüyor. Oysa yardımcı maddelerini bir yana bırakacak olursak, bu kadar ilaç 200 dolayında ana aktif maddeden üretiliyor. Aynı kimyasal maddeyi içerdiği halde çeşitli firmalarca tekrar, tekrar üretilen ve çeşitli patentlerle piyasaya sürülen sayısız ilaç var.

Örneğin, Amramycine, Biotetra, Telio, Teramin, Tetramin, Tetra, Tetrerba, Vimycin, Viosiklin gibi ilaçların tümü tastamam aynı olmasına rağmen dokuz değişik adla eczane raflarında yanyana bulunuyor.

NE YAPMALI?

Böylesi plansız, uluslararası tekeller ve işbirlikçileri yararına bir üretim, yetersiz denetimi, büsbütün zorlaştırıyor. Oysa Dünya Sağlık Teşkilâtı, gelişmekte olan ülkeler için 210 ana ilacın yeterli olabileceğini bilimsel verilerle kanıtladı. Öte yandan, bir de, sosyalist ülkelerin, bu konuda tuttukları yolu da öğrenmek gerek.

Ülkemizde, bu savurganlığın ve sömürünün önlenmesi, bu işleyişin değiştirilmesi için öncelikle gerekli maddelerin ithalatının devlet eliyle yapılması ve ucuz kaynaklara yönelinmesi gerekiyor. Ama tekellerin başıboş hali denetim altına alınmadıkça, onların aşırı kârları önlenmedikçe, tüm sağlık hizmetleri devlet eliyle yürütülmedikçe, sorunun çözüme kavuşamayacağı ortadadır. Türkiye işçi sınıfının ekonomik yaşamın düzenlenmesine ilişkin görüşleri arasında, işte bu nedenle tüm yabancı tekellerin, tüm emperyalist kuruluşların sermayelerinin kamulaştırılması, yeni sömürgeciliğin tüm biçimlerine son verilmesi yer alıyor. Uluslararası tekellerin halkımızı soymasına son verecek böylesi adımların atılması için ise, demokratik, devrimci bir erk'in zorunluluğu ortadadır.

Devalüasyonun nimetleri

IMF yüzde 40 oranında yeni bir devalüasyon dayatıyor. Bu isteğe de boyun eğilirse, yaklaşık son 15 aylık sürede Türk parasının yabancı paralar karşısında uğradığı değer kaybı, yüzde 80'e ulaşmış olacak.

Bilindiği gibi, 21 Eylül 1977'de yüzde 10 ve 1 Mart 1978'de yüzde 30 olmak üzere iki devalüasyon yapılmıştı. Yapılan yüzde 40 oranındaki bu iki devalüasyon, yalnızca Türk parasının ABD Doları karşısında uğradığı değer kaybını göstermektedir. Bu iki büyük operasyon dışında, son bir yıl içinde, ABD Dolarının sabit tutulmasına karşılık Türk parasının öteki yabancı paralar karşısındaki değeri, tam altı kez düşürüldü.

Bu uygulamaların sonucunda, ABD Doları karşısında uğradığı yüzde 40 değer kaybına karşılık, Türk parası, Alman Markına oranla yüzde 74, Belçika Frangına oranla yüzde 69, İsviçre Frangına oranla yüzde 123 ve Fransız Frangı karşısında da yüzde 65 değer yitirdi.

Devalüasyonun nimetleri var mı?

Devalüasyon, dışalım ürünleri fiyatlarının Türk parası türünden yükseltilmesi, dışsatım ürünleri fiyatlarının da yabancı para türünden düşürülmesi demektir. Kuramsal olarak, devalüasyonun, dışalımı sınıflayıcı, dışsatımı artırıcı bir nitelik taşıdığı öne sürülür.

IMF, Türkiye'ye yeni yeni devalüasyonlar dayatırken, bu konuda, ekonomi politiğin burjuva çözümlemesini gerekçe olarak gösteriyor.

IMF'ye göre, yüksek oranlı bir devalüasyon, yabancı ülkelerden satınalınan ürünlerin fiyatlarını yükselteceğinden, Türkiye'nin dışalımı, önemli oranda gerileyecektir. Buna karşılık, yabancı ülkelere satılan ürünlerin fiyatlarını düşüreceğinden, Türkiye'nin dışsatımı büyük oranda yükselecektir...

Günümüz koşullarında, ne ekonomi politiğin burjuva çözümlemesinin, ne de İMF'nin öne sürdüğü bu gerekçenin, gerek bilimsel ve gerekse pratik olarak, hiçbir anlamı, hiçbir geçerli yanı yoktur. Çünkü, bu kuram, devletin tekeller adına ekonomiye ve dış ticarete müdahale etmediği, gümrük duvarlarının bulunmadığı, ulusal düzeyde olduğu kadar, dış ekonomik ilişkilerde de serbest rekabetçi bir uygulamanın geçerli olduğu varsayımına dayanmaktadır...

Varolan sistem veri iken Türkiye, ne bir yeni devalüasyon, ne de bir başka önlemle, dışalımını sınırlayamaz. Çünkü, Türkiye'nin dışalımının yüzde 97'si, hammadde, aramalı, montaj malzemesi ve yatırım mallarından oluşuyor. Döviz kıtlığı nedeniyle, dışalım taleplerinin yeterince karşılanamayışının sonuçları, 1977 ve 1978 yıllarında açık bir biçimde gözlendi: Planlı dönemin en düşük kalkınma hızı, enflasyon ve işsizlik oranlarının en yükseği, son iki yılda yaşandı...

Aynı biçimde, yeni bir devalüasyonla, Türkiye'nin dışsatımını artırması olanaklı değildir. Türkiye'nin dışsatımının üçte ikisinden çoğunu, tarımsal ürünler oluşturmaktadır. Ve bu ürünlerin dışsatımında da, ciddi bir güçlük yoktur. Sanayi ürünlerinin dışsatımına gelince: Yine varolan sistem ve bağımlı sanayi yapısı veri iken, Türkiye'nin yurt dışına sanayi ürünleri satabilmesi olanak dışıdır. Çünkü Türkiye'nin sanayi ürünlerinin fiyatları, dünya ölçülerine oranla en az 2-3 kat daha pahalıdır. Kaldı ki, Türkiye, emperyalist - kapitalist sisteme bağımlılığın ve içinde bulunduğu sistemde pazarlık gücünün olmaması sonucu, dünya ölçülerine oranla hayli ucuz olan tekstil ürünlerine bile dünya pazarlarında müşteri bulamıyor...

IMF'nin devalüasyon isteği boşuna değil

Ne var ki, IMF'nin yeni devalüasyonlar dayatması boşuna değildir. Evet, devalüasyon, Türkiye'nin dışardan satınaldığı ürünlerin fiyatlarının, aynı oranda pahalılaştırılması demek. Son yapılan iki devalüasyonla, Türk parasının yabancı paralar karşısındaki değeri yüzde 40 oranında düşürüldü. Başka bir deyişle, yurt dışından satınaldığımız malların fiyatları, yüzde 40 arttırıldı.

Bunun anlamı şu: Türkiye, 1977 yılında, yaklaşık 6 milyar dolar büyüklüğünde dışalım yaptı. Bu büyüklük, Türk parası olarak, 105 milyar lira ediyor. Yüzde 40 oranındaki devalüasyondan sonra, Türkiye ekonomisi aynı malları satınalabilmek için, 160 milyar lira ödemek zorunda kaldı. Aradaki 55 milyar lirayı, emperyalist - kapitalist sistem, onların çokuluslu tekelleri aldı götürdü. Bunun faturasını da, köylüsü ve kentlisiyle, emekçi kitleler ödedi... Başka bir deyişle, yüzde 49 oranında bir devalüasyon, yılda ortalama 55 milyar liralık yeni bir emperyalist soygun, Türkiye ekonomisine ve emekçi kitlelere yeni bir yük getiriyor...

Sıkıyönetime giden yol, kırımlarından geçt

ÇÖZÜM HÂLÂ VAR

Bir süreden beri tırmandırılan faşist terör, planlı saldırılar ve provokasyonlar, Kahramanmaraş olaylarıyla yeni bir boyuta ulaştı. MHP başta olmak üzere, tüm faşist ve faşizan çevrelerden yükselmekte olan **«sıkıyönetim»** çığlıkları amacına erdi ve faşist diktaya doğru giden yolda önemli bir adım atıldı. Tüm faşist ve faşist özlemli çevrelerin, amaçlarına varmakta bir adım saydıkları **sıkıyönetime** giden yol, tek tek faşist saldırılar yetmeyince, planlı, örgütlü bir kitle kırımından geçti. CHP ağırlıklı hükümetin sıkıyönetime direnen kanatları da, çeşitli baskılar karşısında, aslında hükümetin iflası ve sonu anlamına da gelebilecek sıkıyönetime, **«evet»** dediler.

Kahramanmaraş olaylarını izleyen sıkıyönetim kararı meclislerde onaylanırken, bir kısım CHP milletvekillerinin ve MSP milletvekillerinin sıkıyönetim oylamasına gelmedikleri görüldü. CHP grubundaki tartışmalarda ise, pek çok MHP'li parlamenter, bunun CHP hükümetinin iflası, CHP'nin ve demokrasinin de sonu olacağını, hükümetin beceriksizliğinden doğduğunu, iplerin elde tutulamayacağını ileri sürerek sıkıyönetim kararına karşı çıktılar.

İçişleri Bakanı'nın, sıkıyönetim oylamasından önce yaptığı konuşmada -öteden beri sürdürülen «sağa da sola da» tutumuyla- artık kimselerin MHP'liler yönetiminde faşist çeteler olduğunda kuşkusu bulunmayan saldırganları gizleyerek olayların «aşırı sol» tarafından tahrik edildiğini söylemesi yani eski tutumun faşizmin eşiğinde bile sürdürülmesi dikkati çekti. MHP'lilerin ve AP'lilerin, olayları -kendileri de gerçek yüzünü bildikleri halde- kesinlikle tahrif ederek, faşist demagojinin en iyi örneklerini vererek anlatmaları da, gerçek suçluların kimler olduğunun ipuçlarını veriyordu.

• • •

Kahramanmaraş olayları ve onu izleyen sıkıyönetim, tek cümlede özetlenecek olursa, MHP ve gizli örgütlerince planlanmış ve yaratılmış; AP şemsiyesine sığınmış, ondan destek bulmuş; CHP ağırlıklı hükümetin faşizm karşısındaki ikircikli tutumundan, kararsızlığından güç almıştır.

Kahramanmaraş kitle kırımı, gösterilmek istendiği gibi bir alevi-sunni çatışması değildir. Kuşkusuz bölgedeki mezhep farklılığından yararlanılmıştır. Ancak Kahramanmaraş kitle kırımı, resmi ölü sayısının 100 civarında, gerçek rakkamın ise bunun çok üstünde olduğunun bilindiği bir faşist katliamdır. Yine bu kitle kırımı, CHP ağırlıklı hükümetin iktidara gelmesinden bu yana MHP'ye bağlı güçlerin başını çektiği AP'nin desteklediği kitle kırımlarının ilki değil sadece en önemlilerinden biridir.

• • •

ADIM ADIM UYGULANAN PLAN

Hiçbirşey birden bire olmamıştır. Hattâ denebilir ki MHP ve bağlı yan kuruluşlarının yetkilileri tarafından uzun süreden beri haber verilmiş, hükümet eleştirilirken bir süre sonra memleketin dört bir yanında ayaklanmalar olabileceği açıklanmıştır. Bununla da yetinilmeyip, halk bu hükümete karşı meşru direniş hakkını kullanmaya, ayaklanmaya çağrılmıştır. Olayları kısaca hatırlamak yararlıdır.

CHP ağırlıklı hükümetin daha üçüncü ayının ortaları., 16 Mart 1978. İstanbul Üniversitesi'nden çıkan öğrencilere bomba atıldı.. Yüzlerce yaralı ve 7 ölü.. Katiller ve onların ardındakiler -Başbakan'ın deyimiyle **«büyük ekonomik ve siyasal güçler»** üzerine gidilmiyor. Suçlular bulunamıyor.

• • •

Bir ay sonra, Malatya provokasyonu.. Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu'nun evine gönderilen paket bombanın patlaması sonucu, ortaya çıkan faşist ayaklanma provası., 7 ilericinin alçakça öldürülmesi CHP'lilere, ilericilere ait 100'ü aşkın işyerinin yıkımı.. Mezhep kışkırtıcılığı.. alevi kırımı...

MHP ve AP korosu, **«Suçlu hükümettir»** türküsünü söylüyor. Buna karşılık CHP ve hükümet yine kararsız.. Ayaklanma provasının başını çekenler belli, İsim isim ortada. Hiçbir etkin önlem yok...

• • •

Malatya'da çıkarılan yangının daha dumanı sönmeden, 21 Nisan günü MHP'nin başbuğu Kahramanmaraş'ta ve Erzurum'da da Malatya benzeri olayların çıkacağını söylüyor. Aynı gün, Kahramanmaraş Vali ve Savcılığının başarılı bir operasyonu **ETKO** (Esir Türkleri Kurtarma Ordusu) ile **TYK** (Türk Yıldırım Komandoları) isimli iki gizli faşist örgütü ortaya çıkarıyor. ETKO'nun başında MHP Kahramanmaraş Milletvekili **Mehmet Yusuf Özbaş**'ın oğlunun bulunduğu açıklanıyor. Son Maraş olaylaylarının **«mimarı»** olarak tanımlanan **Özbaş**, o zaman da Savcıya saldırıyor.. 25 faşist tutuklanıyor. Tutuklananların MHP'nin yan örgütü **BÜD** (Büyük Ülkü Derneği) üyesi olduğu resmen açıklanıyor.

Buna karşılık ne BÜD kapatılıyor, ne de sorumluların üzerine gidiliyor. Gizli faşist örgütleri ortaya çıkaran polisler durduruluyor. İçişleri Bakanı **Özaydınlı, «fazla ileri gitmeyin. Ben size güvence veremem»** diyor. Ardından üç polis yetkilisi 1. ve 2. şubedeki görevlerinden alınarak toplum polisliğine veriliyor..

AP, MHP'ye arka çıkıyor. Olayı ortaya çıkaran polislerin POL-DER'li olduğunu, **«Milliyetçi düşmanı olduğunu»** söylüyor. **«İşkence»** iddiaları ortaya atılıyor. CHP ağırlıklı hükümet geriliyor.. **İktidara gelen CHP** seyirci kalıyor. **Faşist tırmanış** adım adım sürüyor..

Başbakan Malatya Belediye Başkanı'na gönderilen bombanın MHP'liler tarafından Nükleer Atom Merkezinde yapıldığını açıklıyor.. Ancak, MHP'den «yalancı» damgasını yiyor. Türkeşler, Demireller korosunun sesi yine yükseliyor. CHP'yi bu uğursuz koroya beste yapan yerli yabancı tekeller durduruyor., CHP ve hükümet tekellere dayanarak iktidarını sürdürmeyi yeğliyor. «Yalancı» lâfı bile yutuluyor.

Devlete sızmış, kamuya bağlı bir çok kurûluşu ele geçirmiş faşistler temizlenemiyor. Kanıtlar ortaya çıkıyor. Suçlular açıklanıyor.. Suçluların üzerine gidilemiyor.

• • •

İç savaş çağrıları» sürüyor.. Saldırılar devam ediyor.

3 Eylül, Sivas, 9 ölü.. MHP ve AP'li militanlar alevilerin camilere saldırdığı yalanını uydurarak saldırıya geçiyor. Alevi mahallelerinde ölüm kol geziyor.. 1000'e yakın işyeri tahrip ediliyor. 92 alevi ve ilerici yaralanıyor..

• • •

Sıkıyönetim çağrıları sürüyor.. Profesörler, savcılar, gençler, işçiler kurşunlanıyor. 1978, Türkiye'de kanlı bir yıl oluyor. Yakanabilen cinayet suçluları ipin kimlerin elinde olduğunu bir bir açıklıyorlar. Bunlar gazetelerde çarşaf çarşaf yayınlanıyor.. Üç hilalli bayraklar önünde silah talimi yapanların resimlerini herkes görüyor..

Bu sırada hükümet, temel hak ve özgürlükleri kısıtlamaya, faşizmi geriletecek ve yenecek olan yığın eylemlerinin önünü tıkamaya, örgütleri kapatmaya yönelik yasalar hazırlıyor..

• • •

Faşist terör, ilk adımı olan sıkıyönetime varmak için saldırısını sürdürüyor...

4 Aralık, Elazığ. Kentin çeşitli yerlerinde süren faşist kırım 5 kişinin canını daha alıyor..

• • •

21 Aralık Perşembe

Bir cenaze bahane edilerek, Maraş'ta faşist ayaklanma başlatılıyor.

Cuma günü Başbakan Yardımcılığı sırasında **Türkeş**'in Özel Kaleminde görevli **Şevket Bülent Yahnici** Ankara'dan Kahramanmaraş'a geliyor. Kitle kırımı cuma günü başlıyor. **Şevket Bülent Yahnici**, cumartesi günü, hiçbir gazetecinin giremediği, kaçmak isteyen bir tek kişinin çıkamadığı Kahramanmaraş'tan Ankara'ya dönüyor.

«MHP Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Yusuf Özbaş'ın yönetiminde Ankara'dan gelen yüzleri maskeli 50 militanın saldırıları organize ettiği herkesçe bilinmektedir.»

Kahramanmaraş CHP İl Yöneticilerinden **Mehmet Engüzerek**, 23 Aralık Cuma günü faşist saldırıların bir kitle kırımına dönüştüğü sıralarda, THA muhabirine bu sözleri söylüyor. **Engüzerek**, MHP'lilerin, AP'lilerin desteğinde bu saldırılarda yer aldığını da sözlerine ekliyor.

Türkeş'in özel görevlisi Maraş'a ne yapmaya gidiyor? Kimlerle görüşüyor. **Türkeş**'in yakın adamı **Dündar Taşer**'in damadı **Yahnici** bir gün Maraş'ta ne yaptı? Yüzleri maskeli faşist örgütcüler kimlerdir? Bütün bu sorular soruluyor. **İktidara** geldiklerinde bir bağımsız bakanın özel kaleminde göreve başlayan **Yahnici'yi** «rica» ile görevden uzaklaştıran **Ecevit**, bunları biliyor mu? Bilmiyorsa «devletin istihbarat örgütleri» niçin haber vermiyor? Verdiyse Başbakan ne yapmayı düşünüyor?

Yahnici'nin Maraş'a geldiği gün saldırı daha da büyüyor. **Malatya'da, Sivas'ta, Elazığ'da** gerekli provayı yapanlar artık ciddi ciddi ayaklanıyor. **Alçakça, vahşice saldırıyorlar.** Otomatik silahlarla, satırlarla, odunlarla ilericileri, CHP'lileri, demokrasiden yana olanları, kısacası **faşist** olmayanları öldürüyorlar. **Yaktıkları** ateşi büyütmek için **alevi** kırımına girişiyorlar. Türkeş'ler, Demirel'ler daha ilk günden başka kentlerde de **«olay»** çıkabileceğini söylüyor. **Hükümet** güçleri saldırıyı durduramıyor. Ordudan yardım geliyor. O da kâr etmiyor. Kahramanmaraş Jandarma birliklerinin müdahalesi bile sağlanamıyor. Saldırı ve ölümler üç gün boyunca sürüp gidiyor. **Demirel**, saldırının son günlerinde kendini kurtarmak için konuşuyor. «Bizim parmağımız yoktur» demeye getiriyor.

Ve Başbakan-Cumhurbaşkanı-Genelkurmay Başkanı-Ana Muhalefet Partisi Başkanı trafiği sonucu 13 ilde sıkıyönetimin ilan edildiği açıklanıyor.

Ülkücü Gençlik Derneği Başkanı, MHP'nin yan örgütünün temsilcisi **Şevkat Çetin**, sıkıyönetimin ilk günü **«Çok sevinçli»** olduklarını basın toplantısı ile açıklıyor. MHP'nin başbuğu sıkıyönetim ilan edilen il sayısını az buluyor. **«Daha daha sıkıyönetimler»** diyor.

YANILGILAR VE ÇÖZÜM

Adım adım gelişen ve Kahramanmaraş sonrasında sıkıyönetimle noktalanan faşist tırmanış sırasında, CHP ağırlıklı hükümet ve sağ sosyal demokrasi hep aynı yanılgı, faşizme karşı aynı körlük içinde oldu. Kahramanmaraş olaylarının ilk günü, olaylara anında müdahale edemeyen, ilk gün seyirci ve aciz kalan Kahramanmaraş Valisi bile, saldırganları «aşırı sağ sloganlar söyleyen bir grup» olarak tanımlarken; faşist saldırganların üzerinde AP ve MHP amblemleri bulunan yerlere dokun-

İşaretli yerler

Kapısına, penceresine, duvarına «üç hilali» çizen, «MHP-AP» yazan, «Allah için savaşa» diyen kurtarmış paçayı.. Bu evlere, işyerlerine mamış. Bu fotoğraflar, saldır kimliğini ortaya koyan kanıt-

kitle
i

DIR ..

madıkları, hedefin ise, tüm sol kuruluşlar, sol partiler, CHP ve CHP'liler, ilericiler ve daha çok ilerici nitelikli olan alevi mahalleleri olduğu; saldırganların «Müslüman Türkiye», «Komünistlere ölüm» çığlıkları attıkları açıkça, belgeleriyle, tanıklarıyla bilinirkên, Başbakan Ecevit olayların ikinci günü yaptığı açıklamada, hâlâ mezhep kavgasından sözediyor ve kim kime sözünü geçirebiliyorsa, **barış çağrısı** yapmaya çağırıyordu. Yani, faşist ayaklanmayı başlatanlar, örgütleyenler ve destekleyenler yine muhatap kabul edilerek barış çağrısı yapabilecekleri varsayılıyordu. Ve sıkıyönetim ilanının meclislerde oylanması sırasında CHP ağırlıklı hükümetin İçişleri Bakanı, «sol» tahrikten sözediyor, böylece «vay, siz solcuları koruyorsunuz» diyebilecek olanlarla yeni bir ödün veriyordu.

Yanılgı böylece sürüp gitti. Sosyal demokrasinin tarihsel yanılgısı bir kez daha tekrarlandı.

Faşizmin, devekuşu örneği kafalar kuma gömülerek önlenebileceğini sananların yanılgısı, faşizme barış çağrıları yapanların yanılgısı görüldü, daha da görülecek. İşçi sınıfı hareketinin doğru tesbitleri, doğru kararları ve yolu da bir kez daha aydınlandı, önümüzdeki günlerde daha da aydınlanacak. İşçi sınıfı, onun örgütlü sesi «Yaklaşan faşizmdir. MHP kapatılmalı, faşist yuvalar dağıtılmalı» dedi. Tırmanan faşist tehlikeye karşı tüm demokrasi güçlerini eylem ve cephe birliğine çağırdı. Bu cephe ve eylem birliği içinde, faşizmden kendisi de en büyük zararları görecek olan CHP'nin de yer alması için çaba harcadı. Hükümetin cangüvenliğini sağlayamaz olduğu, faşist terör karşısında gözyumup baş eydiği yerde «can güvenliği komiteleri», «faşizme karşı eylem birliği komiteleri» önerdi.

Bütün bu tesbit ve önerilerin doğruluğu bugün apaçık ortada. Tüm bu tesbit ve önerilerin artık dayattığı, kaybedilecek bir tek saniye bile kalmadığı da ortada.

● **İşte faşizmin çirkin, insanlık dışı yüzü.**

● **Ve işte çözüm: Faşizme karşı tüm ulusal demokratik güçlerin eylem ve cephe birliği..**

İŞTE FAŞİZM!

Doğmamış bebeğe düşman

Faşizmin insanlığın düşmanı olduğu, boş bir ajitasyon sözü değildi. Maraş kırımında faşist caniler, hamile bir ananın karnındaki bebeyi bile öldürdüler..

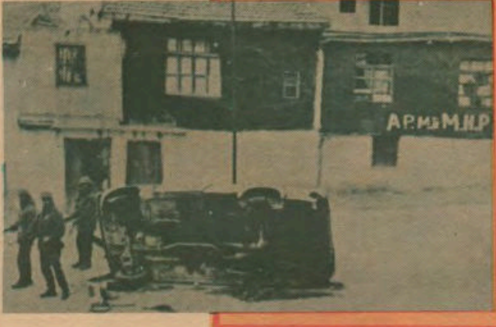

Otomatik silahlar ve cesetler

Faşistlerin ellerinde uzun namlulu, otomatik silahlar vardı. A-6 denilen cinsinden.. Girdikleri evlerde, kadın-erkek, çocuk-yaşlı ayrımı yapmadan taradılar. Morg almaz oldu cesetleri, mezbahaya koyuldu yüzlerce yurttaşın cesedi..

kunul-
nların

Yaralıları öldürmek için üç kez hastaneye saldırdılar

Maraş Devlet Hastanesi yaralılarla doldu, taştı.. Faşist namlulardan çıkan kurşunlardan canını zor kurtaranlar doldu hastanelere.. Faşistler hastaneye 3 kez saldırdılar. Tedavi olan hastaları öldürmek istediler.. ÜGD Başkanı «nefs-i müdafaa» diyor.. Hastaneye kan getiren otomobilin şoförünü öldürenler insan değildir. Nefs-i müdafaa insanca bir tepkidir. Faşistler insanca tepkilerden söz edemezler..

dünyadan

Çocuklara savaşsız sömürüsüz bir dünya

Asya'dan, Afrika'dan, Latin Amerika'dan, Avrupa'dan, dünyanın dört bir yanından yükselen sesler, 1978'i geride bırakıp 1979'a, dünya çocuk yılına girdiğimiz şu günlerde, çocuklara savaşsız ve sömürüsüz bir dünya armağan etmenin kararlılığı içinde. Barış ve ilerleme güçleri, önlerinde duran zorlu, çetin savaşımın bilincindeler. Ama başarılarını da hiçbir zaman küçümsemiyorlar.

1978, sosyalist sistem, kapitalist ülkeler işçi sınıfı hareketi, ulusal kurtuluş savaşları açısından yeni utkular, yeni mevziler getirdi. Sosyalizmin üstünlüğü, saygınlığı, emperyalizmin yalan ve iftira kampanyalarını şiddetlendirmesine karşın, daha geniş kitlelerce benimsendi. Dünya sosyalist sistemi, planlı, programlı kalkınmasına hız katarken, emperyalizm, ekonomik ve politik bunalımı aşabilmek için boyuna zirveler topladı. Yedilerin reçeteleri, kapitalizm hastalığına derman bulamadı.

1978, kapitalist ülkeler işçi sınıfı hareketi açısından zorlu günlerin, kimi yerde başarıların, kimi yerde duraklamaların görüldüğü bir yıldı. Ama kapitalist ülkeler işçi sınıfı, grevlerin, protesto gösterilerinin, yığın eylemlerinin savaş okulunda daha da bilendi. Komünist ve işçi partilerinin saygınlıkları daha da arttı.

Ulusal kurtuluş savaşımı hızlandı, ırkçılık dünya çapında mahkûm edildi. Afganistan halkı, emperyalizm boyunduruğundan kurtuldu. Demokratik Yemen'deki karşıdevrimci girişimler, başarısızlığa uğradı. Tüm dünyada özgürlükleri için savaşan halklar, yeni mevziler ele geçirdiler.

Latin Amerika'daki faşist rejimler, 1978 yılı boyunca zorlu günler yaşadılar. Baskıların, işkencelerin, cinayetlerin ardı kesilmedi, ama Latin Amerika halkları, emperyalizme göbekten bağımlı faşist çeteleri alaşağı etme savaşımını hızlandırdılar. Bolivya'da faşizm, devrildi. Şu anda demokratikleşme sürecinin ilk adımları atılıyor. Bolivya'yı 1979 yılında daha birkaç ülkenin izlemesi olasılığı çok arttı.

1979'a girdiğimiz şu günlerde, silahsızlanma, dünya çapındaki birincil görev durumunu koruyor. Emperyalizm, NATO ve benzeri örgütlerini, askersel-sanayi komplekslerini kullanarak insanlığa yeni bir termonükleer felaket hazırlarken, Pekin yönetiminin antisovyet, antikomünist konumundan medet umarken, barış ve ilerleme güçleri, silahsızlanma yolunda somut adımlar atmanın, somut öneriler getirmenin savaşımını veriyorlar.

Evet, 1978, tüm diğer yıllar gibi, barış ve ilerleme güçleri açısından yeni kazanımlar, yeni mevziler yılı oldu. Dünya devrimci süreci, 1979'a girerken, bütün bunlardan, özellikle de Sofya'da yapılan 73 komünist ve işçi partisinin teorik konferansından güç alıyor. Marksçı-leninci ilkelerden, proleterya enternasyonalizminden taviz vermeyerek, yepyeni bir yıla, yeni kazanımlara doğru sağlam ve emin adımlarla yürüyor.

MARAŞ KIRIMI ENDONEZYA KATLİAMINA BENZETİLİYOR

1965'de Endonezya'da neler olmuştu?..

- **Sukarno, maocu bir dış politika izliyordu**
- **Ulusal demokratik güçlerin örgütlü birliği kurulamamıştı**
- **Komünist Partisindeki maceracılar, «sol» darbeyi desteklediler**
- **1 milyonun üzerinde insan öldürüldü**

Kahramanmaraş olayları Endonezya'daki 1965 katliamına benzetiliyor. Bu benzetmenin güncellik kazandığı şu günlerde, Endonezya'da nelerin olduğuna kısaca göz atmakta yarar var:

1965'de Endonezya Cumhurbaşkanı Sukarno, bir yandan sosyalist ülkelerden yardım alıyor, diğer yandan bazı emperyalist devletlerle yakın ilişkiler kuruyordu. Dış politikasında ise tek yanlı olarak maocu Pekin yönetimine yönelmişti. Endonezya Komünist Partisi yöneticileri arasında Pekin'in, maocuların etkisiyle maceracı, solcu, oportünist fikirler yayılmaya başlamıştı. Bu arada gitgide kötüleşen ekonomik durum, ağır yaşam koşulları, ülkedeki güçler arasındaki kutuplaşmayı çok derinleştirmişti. Halk yığınları, güdümlü demokrasiden umut kesti. Askersel yönetim ise, komünistlere ve Sukarno'ya karşı güçlerini çoktan birleştirmişti. Endonezya Komünist Partisi, gerici güçlerin orduyu, devrimci demokratik örgütleri ezmek için kullanılması olasılığından korkuyordu, ama partiyi ve halk yığınlarını karşı koymak, direnmek için hazırlamamıştı. Partinin ordu içindeki etkisi azdı. Fakat yine de parti içindeki maceracılar, 1965 Eylülünde solcu subayların Kara Kuvvetlerinde görevli komutanları görevlerinden almak için giriştikleri darbeyi desteklediler. Parti içindeki maceracı grup, subayların bu eylemini desteklediklerini Merkez Komitesi'nden gizledi.

30 Eylül hareketi başarısızlığa uğradı. Suharto, ordunun başına geçti. Gerici güçler, müslümanlar arasında bağnazlığı, yobazlığı, mezhep ayrılığını körükleyerek, sağcı gençlik örgütlerini harekete geçirip, komünistleri darbe yapmakla suçladılar. Gericiliğin saldırısı karşısında, hazırlıksız durumda bulunan komünistler, sosyalistler, demokratlar ve ilericiler hunharca katledildiler. 1 milyondan fazla insan öldürüldü. Komünist Partisi'nin yığınlardan destek görmeyen maceracı yöneticileri, ağır bir suçun vebali altında can verdiler.

Görüldüğü gibi, emperyalizme, gerici faşist güçlere ve onların maşası maoculuğa karşı ulusal demokratik güçlerin birliği, örgütlü savaşımı yeni Endonezya katliamlarına yol açmamanın ön koşullarındandır. Endonezya katliamlarının benzerlerinin yaşanması, ulusal demokratik güçlerin birliğine, örgütlülüğüne ve maceraya kapılmamalarına bağlıdır.

1953 Martında Mussadık hareketinin nereye varacağı ortaya çıkmıştı

İran'da hangi çözüm emekçilerin yararına

Protestoların, toplumun çeşitli kesimlerinden Şah'ın o pek güvendiği ordusuna sıçradığı İran'da, politik bunalıma çareler arama girişimleri hızlandı. Gazetelerde, dergimiz dizgiye girdiği sırada yer alan son durum şöyleydi: Mussadık hareketinin bakanlarından Gulam Hüseyin Sadiki, Şah'la görüştü ve başbakanlığı ancak :

— **Savak dağıtıldığı;**

— **Şah ve ailesinin servetinin devlete bağışlandığı;**

— **Petrol politikasının hükümet tarafından saptandığı;**

— **İsrail ve Güney Afrika'ya karşı tarafsız olunduğu;**

— **Ordunun kışlasına döndüğü koşullarda** kabul edebileceğini bildirdi.

Yalnızca 1974-1978 arasında 450 ABD şirketinin yerleştiği, Batı'nın Ortadoğu'daki kalesi İran'da milyonlarca insanın sokaklara dökülmesi, ordu içinde çatışmaların başlaması üzerine emperyalizm, şu çözümler üzerinde duruyor:

— **Cumhuriyet:** Krallığın yıkılması halinde, Batı yanlısı bir liderin başkanlığında liberal bir hükümetin kurulması. (Emperyalizm, buna «başarı» diyor.)

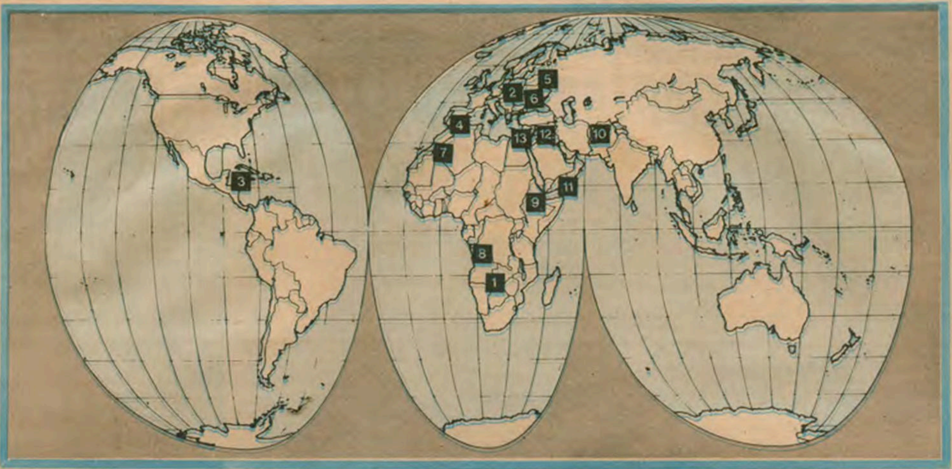
— **İslami cumhuriyet:** Ayetullah Humeyni liderliğinde bir islami yönetimin kurulmasını emperyalizm, «nereye gideceği belli olmaz» kuşkusuyla karşılıyor.

— **Askeri yönetim:** Şah'ın yerinin, onu aratmayacak biri tarafından alınmasını, emperyalizm olumlu karşılıyor. Fakat ilerici subayların yönetime el koyma olasılığından ise çok korkuyor.

— **Naipler yönetimi:** Veliaht Rıza 21 yaşına gelene dek bir Naipler heyetinin İran'ı Şah çizgisinde yönetmesini emperyalizm, «ehveni şer» olarak karşılamakta.

Görüldüğü gibi emperyalizm, tüm alanlarda, tüm ülkelerde olduğu gibi, İran'da da çok yönlü oynamakta. CIA ajanları, Şah'ı daha doğrusu emperyalizmin çıkarlarını korumakla görevli «danışmanlar», bu çözümler arasında en uygun olanını gerçekleştirmenin peşindeler. ABD Başkanı Carter'ın Şah konusundaki çelişkili açıklamaları da bunu gösteriyor.

Ancak İran halkını gerçek kurtuluşa, esenliğe ve mutluluğa götürecek tek yol, TUDEH'in önerdiği ulusal koalisyon hükümetidir. Ülkedeki tüm ulusal demokratik güçlerin, TUDEH tarafından daha önce açıklanan temeller üzerinde birleşmeleridir. Diğer bütün çözümler, toplumları yöneten yasaların, sınıfsal yasaların ortaya koyduğu gibi, emperyalizme teslimiyete götürecektir.

Barış ve ilerleme güçleri 1978'de yeni adımlar attılar

1 IRKÇILIĞI GERİLETMEKTE YENİ ADIMLAR ATILDI

Yeni Afrika'nın başarıları, kurtuluş hareketlerinin giderek derinleşmesi ve genişlemesi, sömürgecilik ve ırkçılığın tamamen ortadan kaldırılması sorununu kıtanın politik yaşam gündemine soktu. Bu yıl APARTEİD'e karşı savaş yılı ilan edildi. Sömürgecilik ve ırkçılığın Güney Afrika, Namibya, Rodezya ve Botsvana'daki son kaleleri ulusal kurtuluş hareketlerinin darbeleriyle sarsılıyor. Başta ZİMBABVE Yurtsever Cephesi ve Güney Batı Afrika Halk Örgütü SWAPO olmak üzere, tüm kurtuluş ve bağımsızlık güçleri önemli kazanımlar elde ettiler.

2 AVRUPA'DA 40 MILYON İŞÇİ GREVE GİTTİ

1978'de kapitalist Avrupa ülkelerindeki en büyük grev , Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun çağrısı üzerine 5 Nisan'da bütün Batı Avrupa ülkelerinde gerçekleştirilen genel grev oldu. 18 Kapitalist Avrupa ülkesinde 31 sendikanın desteklediği ve toplam 40 milyondan fazla işçinin katıldığı genel grev boyunca mitingler, gösteriler düzenlendi.

AET zirvesinin hemen öncesindeki bu eylem, Avrupa çapındaki en büyük ortak işçi eylemi oldu.

3 11. DÜNYA GENÇLİK VE ÖĞRENCİ FESTİVALİ DÜNYA GENÇLİĞİNİ BİRLEŞTİRDİ

145 ülkeden 2 bin gençlik örgütünü temsilen 18 bin genç «Antiemperyalist Dayanışma, Barış ve Dostluk için» Küba'nın başkenti Havana'da biraraya geldi. Komünist, sosyalist, sosyaldemokrat, liberal ve dinsel örgüt üyesi gençler, «dünya gençliğine çağrı» yayınlayarak barış ve silahsızlanma yolunda çalışmalarını istediler.

4 İSPANYA FRANCO ANAYASASINA SON VERDİ

Aralık ayında yapılan yeni Anayasa oylamasıyla, İspanyol halkı, 1939 Franco Anayasasına son verdi. 1978 süresi içinde İspanya Komünist Partisi, İşçi Komisyonları ilk legal kongrelerini yaptılar. 1 Mayıs 1978, bu ülkede üç milyonun üzerinde emekçinin katıldığı kitlesel gösterilerle ve yasal olarak kutlandı.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SİLAHSIZLANMA ÖZEL OTURUMU YAPILDI

151 üyeli BM, Mayıs sonu, Haziran başlarında silahsızlanma üzerine özel bir oturum yaptı. Bu oturumda, dünya barış güçlerinin ısrarla önerdikleri Dünya Silahsızlanma Konferansı toplanması karar altına alındı.

5 INTERCOZMOS PROGRAMI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Sosyalist işbirliğinin en güçlü örneklerinden olan ortay uzay araştırmaları, 1978 içinde gerçekleştirildi. Sovyet kozmonotları, uzayda 140 gün kalarak rekor kırdılar. Sovyet, Çekoslovak, Demokratik Alman ve Polonyalı kozmonotlar, yaptıkları bilimsel araştırmalarda, dünya coğrafyası üzerinde yeni buluşlar yaptılar. Uzayın, barışçı amaçlarla kullanımı ilkesine dayanan Intercozmos programı, sosyalist ülkeler ekonomilerine milyarlarca liralık katkıda bulunacak.

EKONOMİK YARDIMLAŞMA KONSEYİ ÜYELERİ YENİ ADIMLAR ATTILAR

1978 boyunca, sosyalist ülkelerin uluslararası ekonomik örgütü Ekonomik Yardımlaşma Konseyi, üye ülkeler ekonomilerinin güçlenmesi yolunda başarılı adımlar attı. Vietnam, örgüt üyeliğine alındı. Laos Demokratik Halk Cumhuriyeti'ne, gözlemci statüsü verildi. Angola ve Etiyopya ile karşılıklı yarar ve eşitlik ilkeleri temelinde ikili ve çok yanlı anlaşmalar yapıldı.

6 9. DÜNYA SENDİKALAR KONGRESİ TOPLANDI

16-23 Nisan 1978 tarihleri arasında Çekoslovakya'nın başkenti Prag'da toplanan 9. Dünya Sendikalar Kongresi, dünya sendikal birliği yolunda atılan en büyük adım oldu. Kongreye 356 sendikal örgüt katıldı. Bunların yalnızca 113'ü DSF üyesiydi.

Sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerini yükselten kongre, Yönetim ve Eylem Belgesi ve Sendikal Halklar Evrensel Bildirgesi başlıklı iki önemli belgeyi, hayata uygulamak üzere onayladı.

7 BATI SAHRA

27 Şubat 1976'da kurulan Demokratik Sahra Arap Cumhuriyeti halkı uzun yıllardan beri bağımsızlığı için savaşıyor. 1884'te önce Portekiz sonra da İspanya tarafından işgal edilen toprakların kurtarılması için Batı Sahra Halk Kurtuluş Cephesi «Polisario» savaşımı sürdürüyor. Başta Cezayir olmak üzere ilerici Arap ülkelerinin desteğiyle Polisario, Sahra topraklarının büyük bölümünü 1978 yılı içinde kurtarmayı başardı. Zor durumda kalan Moritanya ve Fas yönetimleri Polisario'nun gücünü kabul etmek zorunda kaldılar.

8 ANGOLA

Geçtiğimiz günlerde 1. kuruluş yıldönümünü kutlayan Angola MPLA Emek Partisi Merkez Komitesi olağanüstü toplanarak parti ve yönetim kadrolarındaki küçük burjuva eğilimlileri temizleme kararı aldı. Kararın Angola halkının ve onun devriminin korunması için alındığı bildirildi. 1978 yılıyla birlikte sürekli olarak başta Güney Afrika ve UNİTA olmak üzere emperyalist-gerici güçlerin saldırı hedefi oldu. Ancak Angola halkı başta Sovyetler Birliği olmak üzere tüm sosyalist dost ülkelerin yardımıyla bu saldırıları yenebildi.

9 ETİYOPYA

Gerici-emperyalist dış ve iç saldırıların püskürtülmesi ve toprak bütünlüğünün korunması amacıyla verilen savaşımda 1978 yılı Etiyopya halkının başarı yılı oldu. Somali'ye karşı Ogaden, ayrılıkçı güçlere karşı Eritre'yi kurtaran Etiyopya devrim hükümeti, şimdi de başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist blok ülkelerinin yardım ve dayanışmasıyla kendi sağlıklı gelişmiş ulusal ekonomisini kurmaya çalışıyor.

10 AFGANİSTAN

1978 yılının en önemli olayı Devrimci Halk Partisi öncülüğündeki Afganistan Demokratik Devrimi oldu. 27 Nisan 1978 sabahı Afganistan halkı mutlu geleceğin ışıklarıyla uyandı. Afganistan Demokratik Cumhuriyeti Devrim Konseyi daha devrimin ilk günlerinde Afganistan halkı yararına hızlı, ileri, kesin adımlar atmaya başladı. Yeni hükümeti ilk tanıyan Sovyetler Birliği oldu.

11 YEMEN DEMOKRATİK HALK CUMHURİYETİ

Emperyalist güçler Eritre komplosunun başarısız kalacağını anlayınca Kızıl Deniz'in girişindeki Yemen'i ele geçirmeye kalkıştılar. 27 Haziran sabahı başlayan olaylar 24 saat geçmeden Demokratik Yemen'deki ilerici Ulusal Cepheye bağlı milis ve ordu güçlerinin devrime sahip çıkmaları sonucu bastırıldı. Demokratik Yemen'deki sosyalizme yönelme süreci de sağlam temeller üzerine oturdu. 13 Ekim 1978'de Yemen Sosyalist Partisi kuruldu.

12 ORTADOĞU

ABD emperyalizmi, 18 Eylül'de Camp David'te Sedat-Begin-Carter arasında imzalanan anlaşmayla herşeyin kendi istediği gibi olacağını sanıyordu. Ancak ilerici Arap ülkeleri, Arap dayanışmasının pekiştirilmesini ve Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist topluluk ülkeleriyle ilişkilerini sağlamlaştırma gerekliliğine inandıklarını açıkladılar. Bu çerçeve içinde Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti, Cezayir, Suriye, Irak, Libya ve Filistin Kurtuluş Örgütü arasında «Red Cephesi» oluşturuldu. 2 Kasım 1978'de Bağdat Arap Zirvesi yapıldı. Zirvede Camp David'in reddedilmesi ve bu yolun Ortadoğu'da barışa götüren yol olmadığı kararı alındı. Zirveyle birlikte uzun süreden beri bozuk ve gergin olan Irak-Suriye ilişkileri düzeldi. Irak-FKÖ ve FKÖ-Ürdün ilişkileri de düzelme yoluna girdi. 18 Aralık'ta imzalanması gereken «Barış» anlaşması imzalanmadı. Mısır-İsrail görüşmeleri aksadı.

13 LÜBNAN VE FKÖ

1978 yılı özellikle Filistin halkının mücadelesi yönünden önemli gelişmeler getirdi. Filistin halkının tek ve yasal temsilcisi olan Filistin Kurtuluş Örgütü'ne bağlı gerilla örgütleri arasında «her konuda» anlaşma sağlandı. Bu örgütler arasında ortak eylem programı hazırlandı. Geçtiğimiz günlerde Şam'da toplanan Filistin Ulusal Konseyi ve Filistin Kurtuluş Örgütü Yürütme Kurulu ortak toplantısında, tüm örgütler programı onaylandı.

Öteyandan Lübnan'daki faşist falanjist örgütlere karşı ortak eylem kararı alındı. Lübnan Ulusal İlerici Cephesi ile Filistin Kurtuluş Örgütü arasında Lübnan'da faşistlere karşı mücadelede ortak eylem programı benimsendi. Birleşmiş Milletler'de, 29 Kasım günü Filistin Halkıyla Dayanışma Günü ilan edildi.

TARİHİN DERSLERİ UNUTULMAMALI

Bulgaristan'da 1923 faşist darbesi nasıl gerçekleştirilmişti...

9 Haziran 1923 kanlı faşist darbesinden iki ay önce Bulgaristan Komünist Partisi, iktidardaki Tarım Birliği'ni uyarıyor, bu partinin iktidar sarhoşluğu içinde komünistlere yönelttiği saldırılara karşın, şöyle diyordu: **«Burjuvazinin askeri darbesi kapıdadır. Ortak savaşım vermek, bir cephe kurmak için hâlâ vakit vardır.»** Oysa Tarım Birliği'nin halk kitlelerinin «umudu» durumundaki lideri Stamboliski, parlamento kürsüsünden öfkeyle haykırıyordu: **«Komünistlere ihtiyacımız yoktur. Onlardan tek istediğimiz, işimize burunlarını sokmamalarıdır.»**

Bazı olayların on yıllar sonra, hatta yarım yüzyıl sonra şaşılacak büyük benzerlikler göstermeleri, kuşkusuz toplumu yöneten yasaların, sınıfsal yasaların ürünüdür. Ancak tarihten dersler çıkarmak, üzerinden yarım yüzyılı aşkın bir süre geçmiş olayları doğru değerlendirmek de, kuşkusuz faşizme karşı olduklarını söyleyen çevrelerin görevi olmaktadır. Tarihsel örneklerden alınacak dersler vardır.

* * *

Bulgaristan, Arşidük Ferdinand hükümeti tarafından Birinci Dünya Savaşına sürüklenmişti. Savaş, yalnızca Bulgar ekonomisini çökertmekle kalmamış, aynı zamanda yüzbinlerce Bulgarın ölümüne, sakat kalmasına da yol açmıştır. Bu nedenle 1919 seçimlerinde halk kitleleri, Tarım Birliği'ni işbaşına getirdiler. Bulgaristan Komünist Partisi de oy sıralamasında ikinci sırayı almıştı.

1920 seçimleri de aynı şekilde sonuçlandı. 1922'lere gelindiğinde, Tarım Birliği, komünistlerin parlamentodaki desteği sayesinde köylü kitleler lehine bir dizi yasayı parlamentodan geçirdi. Ancak burjuvazi, bu gelişmelerden hoşlanmıyordu. Tarım Birliği'ni sıkıştırmaya, parlamentodan geçen birçok yasayı engellemeye ve uygulatmamaya başladı. Fransız ve Alman tekelleriyle göbek bağları olan burjuvazi, bir yandan Stamboliski hükümetinin yarım yamalak reformlarına, hayal ürünü tezlerine karşı çıkarken, öte yandan da komünistlere vurulmasını, onlara hayat hakkı tanınmamasını istiyordu.

Tarım Birliği'nin ve köylü hareketinin lideri Stamboliski, demokrat ve ilerici bir cumhuriyetçiydi. Ama işçi sınıfı ve onun örgütlü gücü ile eylem birliğine girmenin zorunluluğunu göremiyordu. Bu sınıfsal körlük onu, işçi sınıfına ve onun öncü örgütüne karşı ikircikli tavırlara itti. Bazan demokratik bir talebi destekliyor, bazen de tehditler savuruyordu. 1922'ler boyunca burjuvazinin Stamboliski'yi daha da sağa çekme politikası, Tarım Birliği liderinin komünistlere karşı açık tavır almasına yol açtı. Stamboliski böyle bir tavrın burjuvazinin «hoşuna gideceğini» düşünüyor, daha 10 yıl iktidarda kalabileceğini sanıyordu.

1922 yılında burjuva partilerinin ağır basması sonucunda Stamboliski, komünistlerin yönetiminde ve ağırlıkta oldukları 25 Belediye Meclisini lağvetti. **Komünistlerin etkinliğindeki sendikalara karşı savaş açtı.** Her yerde ilericiler ve demokratlar arasındaki birliğe kama soktu. Ancak bu süreç içerisinde gericilik güçleri birliklerini koruyor, komplo üzerine komplo oluşturuyorlardı. 1922, Bulgaristan'da faşistlerin örgütlenme yılı oldu. Faşist hareket gitgide güç kazandı. Gelişmeler, öyle boyutlar aldı ki, Tarım Birliği hükümetine karşı bir darbe olasılığı günlük konuşmalar arasında birinci sırayı işgal etmeye başladı.

TARIM BİRLİĞİNİN YANILGILARI DAHA DA NETLEŞİYOR

1922 yılı sonları ve 1923 başlarında Komünist Partisi ile Tarım Birliği arasında eylem ve cephe birliği sorunu acilen gündeme geldi. Bulgaristan Komünist Partisi, yaklaşan tehlikeye işaret ederek, şöyle dedi **«Burjuvazinin her türlü darbe teşebbüsü, hükümete karşı da yönelse, aynı zamanda Komünist Partisini de doğrudan doğruya tehdit edecektir. İktidarın yeniden büyük burjuva partilerine geçmesi devrimci hareket açısından büyük bir tehlike olacaktır. İşte bu yüzden Komünist Partisi ile Tarım Birliği arasında siyasal uzlaşma mümkün olmasa da, kendi öz varlığını ve devrimci hareketi savunan Komünist Partisi, burjuvaziden gelecek her türlü darbe teşebbüsüne karşı silah elde savaşacaktır.»**

1923 Nisan seçimleri de yine Tarım Birliği ve Komünist Partisi'nin başarısıyla sonuçlandı. Burjuvazi, iktidarı parlamenter yoldan deviremeyeceğini anlayınca, gizli komlolarını yoğunlaştırdı.

Stamboliski

«Halk Anlaşması» adı altında gizli bir protokol imzalandı. Bu protokole imza koyan partiler, ordu içerisinde de çalışmaya başladılar. Bu gizli protokol, parlamentoya «Anayasa Blok»u olarak yansıdı. 1923 Nisan seçimleri sona erdiğinde artık burjuvazi, en uygun zamanda hükümeti devirme planın çoktan uygulamaya koymuştu.

Tarım Birliği bütün bu gelişmeleri dikkate almadı. Üstelik Nisan seçimleri öncesi ve sonrasında, Tarım Birliği yönetimine sağ kanat hakim olmuştu. Geniş halk kitlelerinin umut bağladıkları Tarım Birliği'nin zenginlerin işine yarayacak işlemleri yoğunlaştırması, Tarım Birliği tabanının komünistlere kaymasına yol açtı. Bu partinin geniş kitleleri, üç seçim boyunca savundukları tezlerin en ardıcıl savunucusunun Bulgaristan Komünist Partisi olduğunu gördüler.

Sağ kanadın zorlamasıyla Stamboliski, komünistlere karşı önlemler almaya başladı. Komünistleri, sıtma bölgelerine sürme yasa tasarısını parlamentoya sundu. Seçim kampanyası boyunca Tarım Birliği'nin sağ yöneticileri, komünistlerin seçim toplantılarını bastılar. Çeşitli kırımlar düzenlediler.

Bulgaristan Komünist Partisi, bu saldırılara dikkat çekti. Yayınladığı bir bildiride, şöyle diyordu: **«Tarımcı hükümetin Komünistlere yönelttiği saldırılar büyük boyutlar almıştır. Bu politika, hükümetle halk kitlelerinin arasını açmaktadır. Bunun sonuçları ise çok tehlikeli olacaktır.»**

NE DÜŞLEDİLER NE OLDU!

Nisan seçimlerinde yeniden oyların büyük bir çoğunluğunu sağlayan Tarım Birliği, kendini ülkenin tek yöneticisi sanmaya başlamıştı. Tarım Birliği'nin sağ kanat yöneticileri, burjuva partileri arasındaki gizli darbe protokolüne dayanan parlamentodaki «Anayasal Blok»a karşı sözde bir kampanya başlattılar. Bu kampanyanın sonuç aldığını sandılar. Tarım Birliği yöneticilerinden Rayko Daskalov, bir günlük gazetede şöyle yazıyordu. **«Bloka karşı savaş sona ermek üzere, şimdi sıra komünistlere geliyor.»**

Komünistlerin ülke dışına sürülmeleri, mallarına el konması, Bulgaristan Komünist Partisi'ne karşı kesin önlemler alınması lafları dolaşmaya başladı.

Burjuvazi, ilerici kesimler arasındaki ayrılıkları ustalıklı bir biçimde körüklüyordu. Kimi zaman Tarım Birliği'ni komünistlikle suçluyordu. Kimi zaman Tarım Birliği içindeki demokratların soyutlanması için girişimlerde buluyordu.

9 Haziran 1923 sabahı faşist darbe oldu. Tarım Birliği Başbakanı Stamboliski ve bakanları, sabahın erken saatlerinde evlerinde kıskıvrak yakalandılar. Burjuvazinin saldırılarına hedef olarak gösterdikleri komünistler gibi, hunharca katledildiler.

SOSYAL DEMOKRASININ SONRAKI TAVIRLARI

Tarım Birliği, 1923 darbesinden acı dersler aldı. Bastıran faşizm, gevşek bir örgütlenmeye sahip olan Tarım Birliği'ni ezdi geçti. 5-7 Ağustos 1923 tarihli Komünist Partisi kararında: **«Tarım Birliği'ne, yeniden toparlanması için el uzakmak gerek»**tiği vurgulanıyordu. Partilerin iç işlerine karışmamak ilkesi temeli üzerinde güçbirliği önerilerinde bulunuldu. Faşizm altında yapılan Kasım 1923 seçimlerine, ortak girildi. Ve faşistleri ürküten başarılar sağlandı.

Ne var ki bu sonuç, yalnız faşistlere değil. Tarım Birliği'nin sağ kanat yöneticilerine de hoşnutsuzluk getirmişti. Bu kez burjuvazinin liberal kanadını temsil eden Sosyal Demokrat Parti ile komünistlere karşı birlik yapmanın yolunu araştırmaya başladılar. 1927'lere gelindiğinde, Komünist Partisi tüm emekçi kesimleri temsil eden güçlerin oluşturdukları Çalışma Blok'unu kurmuştu. Tarım Birliği ve Sosyal Demokrat Parti, buna karşı Çelik Çalışma Bloku provokasyonunu denedi. Ancak kendi tabanlarının büyük tepkisiyle karşılaşan Tarım Birliği ve Sosyal Demokrat Parti, 1927 seçimleri sırasında bu girişimden vazgeçmek zorunda kaldılar.

1929 ekonomik bunalımı, Bulgaristan'da büyük tahribat yaptı. İflaslar, işsizlik, yokluk ve hayat pahalılığı, halkı kırdı geçti. Bunalım, sağ partilere de yansıdı. Aşırı sağın lideri Zankov ile «ılımlı» Liapçev arasında sert tartışmalar başladı. Liapçev, Zankov ile arasındaki bağları kopardı ve bir ulusal koalisyon kurmaya çalıştı. «Ulusal Blok»'u oluşturdu. Böylece Çalışma Blok'u ile Ulusal Blok karşı karşıya geldiler.

Tarım Birliği sağ kanat yöneticileri, Çalışma Blok'una karşı harekete geçtiler. Üyelerine, **komünistlerle işbirliği yasağı koydular. Hiçbir güçbirliği örgütüne katılmamalarını bildirdiler.**

Buna karşın, Tarım Birliği'nin, Sosyal Demokrat Parti'nin sol kanadı, Çalışma Bloku içinde yer aldılar. Fakat her iki parti yönetiminin birliği baltalayıcı girişimleri, sonuç verdi. Ve 1931 seçimlerini burjuvazinin «ılımlı» lideri Liapçev, Tarım Birliği'nin ve Sosyal Demokrat Parti'nin de desteğini alarak kazandı. Ve halka karşı yasalar çıkarmaya, kitlelerin acil isteklerini engellemeye başladı.

Daha sonraki dönemde, Leipzig Duruşması'nın başarılarına, komünistlerin tüm ilerici güçleri tek cephede birleştirme girişimlerinin adım adım mesafe katetmesine karşın, Tarım Birliği ve Sosyal Demokrat Parti yöneticileri «ılımlı» burjuvaziyi desteklemeye devam ettiler. Ne var ki ekonomik bunalımın büyük boyutlara varması sonucunda Avrupa tekellerine göbek bağıyla bağlı olan Bulgaristan'daki burjuvazi, kendi siyasal partileri arasındaki çatışmalara son vermek niyetindeydi. Tarım Birliği ve Sosyal Demokrat Parti yöneticilerinin kararsız tavırlarından yararlanarak, yeni bir darbe yaptı. 19 Mayıs 1934'deki faşist darbe ile Bulgaristan'da, 1923 darbesinin dokunamadığı Tırnova Anayasası rafa kaldırıldı.

Ancak 1936 yılında Bulgaristan'da antifaşist cephe kuruldu. Bu cephe, çeşitli evrelerden geçerek, Bulgristan halkını sonuçta başarıya ulaştırdı.

Stamboliski ve sosyal demokratlar, cepheden kaçınıp faşizme geçit verdiler. Ama Vatan Cephesi, faşizmi ezdi ve 1946'da Georgi Dimitrof'u başbakanlığa seçti.

TİYATRO

«YÜK»LENENLER...

Taner Barlas Yük'de... *Foto: Isa Çelik*

«Sırtımızdakiler» adlı sözsüz tiyatro yapıtıyla ilgileri üstüne çeken Taner Barlas yeni bir oyunla seyircinin karşısına geliyor. **«Yük»** adını taşıyan bu yeni oyun ilginç bir konunun üstüne kurulu. «Pahalılığın, açlığın, her türlü sömürü yükünün ezdiği insanlar»ı anlattığını belirten Barlas, çalışmalarını şöyle özetliyor: **«Bugün içinde bulunduğu yaşamın getirdiği yükler altında ezilen insanın, bu yüklerin fazlalaşmasıyla isyana kadar uzanan bir doruğa ulaşmasını anlatmak istedim. «Yük» aslında sözlü bir oyundu Ama çalışma sırasında sözsüz anlatımın kullanılabileceği bölümler kendiliğinden belirdi. Ve sonunda oyunun, mim tiyatro, şiir, ve müzikten oluşan yapısı ortaya çıktı.»**

Oyunda kullanılan şiirler A. Kadir'e, müzik ise Zülfü Livaneli'ye ait. Bir insana ne olduğunu ve nereye götüreceğini bilmediği, yalnızca **beylere** verileceği bildirilen bir yükün yüklenmesiyle gelişen konu, adamın bilmediği bir yere doğru aldığı yol süresince başlıyan açlık ve yorgunlukla yeni boyutlar kazanır. Bu yükün içindekilerle yoksullar doyacak denmiştir adama, ama adam kendisine bunca zahmetlere sokan yükün aslını öğrenmek kararındadır.

3 ve 4 Ocak tarihlerinde Atatürk Kültür Merkezi Oda Tiyatrosu'nda sergilenecek olan **«Yük»** görülmesi gerekli oyunlar arasında. Taner Barlas ayın 10 ve 11'inde aynı yerde tekrarlanacak olan oyunun daha sonra yurt içi turnelere de çıkacağını belirtiyor.

Polonya'da uzun süre tiyatrolarda yönetmen ve yazar olarak çalışmalar yapmış olan Oben Güney'in yazdığı bu oyun önce Lehçe'ye çevrildi. 1971 yılında Varvoşa'da yayınlanan **«Dialog»** dergisinde yayınlandı. Polonya Televizyonu'nda, Helsinki radyosunda programa alınan, daha sonra da Krakov, Varşova, Vrotsvav gibi çeşitli kentlerde amatör tiyatro gruplarında sahnelenen **«Yük»** 1974 yılında Polonya Zagvenbia Tiyatrosu'nda sahneye kondu ve aynı yıl Vrotsvav Monodram Festivaline katıldı.

Londra'ya Şarlo'nun heykeli dikiliyor

Geçen yıl ölen ünlü komedyen Charlie Chaplin'in bir heykeli sanatçının doğum yeri olan Güney Londra'ya dikilecek. Heykelin boyutları sanatçının ölçülerine göre hazırlanıyor.

Yontma ustalarından John Doubleday tarafından hazırlanmakta olan heykel, gelecek yıl Nisan ayında Elephant and Castle semtinde, Şarlo'nun ölümünden 1 yıl sonra açılacak.

Şarlo

Şarlo'nun heykelinin dikilmesi önerisi Londra Belediyesi'nin bir üyesi olan Harrington'dan geldi. Geçenlerde yapılan bir basın toplantısında, Harrington Şarlo'nun ölümü ile Londralıların büyük üzüntü duyduklarını, halkın komedyeni olarak nitelenen Şarlo'ya büyük bir sevgi beslendiğini açıkladı ve yapılacak küçük yardımlarla kısa zamanda gerekli olan 6 bin sterlinin toplanacağını umduğunu söyledi.

SANAT «SEÇKİN»LERİN İŞİ OLUNCA...

Ülkemizde kimler sanatla uğraşır? Kimler sanata ilgi duyar? Sorunun cevabı, «bir küçük azınlık», bir «seçkinler» grubu olmaktan öteye gidemiyor. Kitlelerin demokratik bilincinin giderek yükselmesi, belli sanat konularına ve türlerine ilgiyi, yine «belli» kesimlerde artırıyor ama, kitlesel olarak sanata ilginin arttığını değil, hatta nicel bakımdan azaldığını söylemek mümkün. Örneğin en büyük kentimiz olan ve öteden beri sanat uğraşının merkezi bilinen İstanbul'da Atatürk Kültür Merkezi'nde çok ucuz fiyatlı hatta bazan ücretsiz sanat gösterilerine -birkaçı hariç- ilginin hiç de büyük olmaması ilgi olduğu zaman da gösterileri izleyenlerin hep aynı çevrenin insanları, hatta denebilir ki kişi kişi tanınacak kadar aynı insanlar olmaları, sanat olayının toplumsal - kültürel düzen ve düzeyden bağımsız olmadığının küçük bir örneği.

Bugün 45 milyonun kaçta kaçının hayatında sanat olayının, sanat gösterisinin yeri var? Buna karşılık, ilk bakışta çelişir gibi görünen iki gözlemde bulunmak olanaklı: Birincisi sosyalist ülkelerde, bu ülkeleri ilk gören kişiyi en fazla etkileyen olaylardan birinin de, her türlü sanat dalına gösterilen ilgi ve sanat olayına kitle katılımı, sanat olayının yaygınlığı olması... İkincisi «gelişmiş» denilen kapitalist toplumda, burjuva toplumunda sanatın burjuva ve aydın küçük burjuva kesimlerdeki yoğunlaşması. Bu iki tür ülke dışında kalan, Türkiye gibi, bağımlı, «gelişememiş», veya ekonomik - toplumsal gelişmesi bağımlılık ve tekeller olgusuyla daha baştan çarpıtılmış ülkelerde sanat, burjuva sınıfı ve aydınlar içinde de daralıyor. Hele kültürel karmaşa ve sanatsal köksüzlük gözönüne alınırsa...

Sanat, bir «seçkinler» grubunun bile denemez, daracık bir meraklılar kümesinin ilgi alanı ve uğraşı olmaktan nasıl kurtarılır? İnsan'la sanatın en geniş ve geliştirici bağlantısı nasıl kurulur? Amerika'yı yeniden keşfedip, sanat üzerine yeni öğretiler geliştirmeye gerek yok. Sanatın, yozlaşmadan yaygınlaşması, fildişi kulelerden çıkıp toplumun tüm katmanlarına yayılması ancak sosyalizmle olanaklı. Çünkü ancak sosyalizmde insanlar sınıfsal engelleri aşarak sanat olayına erişebilirler; ancak sosyalizmde sanat bir avuç seçkinin uğraşı ve bir avuç seçkinin ilgi alanı olmaktan çıkarak, fırsat ve olanak eşitliği içinde tüm toplum kesimlerine yayılabilir. Sosyalist ülkelerde, birkaç sanat gösterisini izlemek; sayısı, değil ülkemiz, kapitalist ülkelerden de çok fazla olan sanat ve sanatçı yuvalarına gösterilen ilgiyi, sanat gösterileri gişeleri önünde uzayan kuyrukları bu kuyruklarda nasıl en yaşlısından en gencine halkın yer aldığını görmek, sanatın yaygınlığa ve gerçek işleşiye ancak sosyalizmde kavuştuğunu gösteren somut örneklerdir. Gerisi ise, «yozlaşmış sanatçı» tartışmasından başka birşey değil'

GÖSTERİ

Atatürk Kültür Merkezi'nde en büyük ilgiyi Klasik Türk Müziği ve Sinema gösterileri çekiyor

Atatürk Kültür Merkezi'nin yeniden gösterilere açılışından bugüne kadar geçen süre içinde en büyük ilgiyi Klasik Türk Müziği ve Sinema gösterileri çekiyor. Kültür Bakanlığı Devlet Klasik Türk Müziği Korosu'nun Şef Dr. Nevzat Atlığ yönetimindeki konserleri her onbeş günde bir pazar günleri izleyecilere sunulmakta ve gösteri biletleri satışa çıkar çıkmaz tükenmektedir.

Bölüm yöneticileri bu ilginin sağlanabilmesi için titiz bir çalışma gösterildiğini belirtiyor.

SİNEMA

Atatürk Kültür Merkezi bu ayki film gösterilerini ücretsiz sundu

Kültür Bakanlığı Sinema Dairesi İstanbul Yapım ve Gösterim Merkezi, gösterilerini Atatürk Kültür Merkezi'nin 280 kişilik sinema salonunda sürdürüyor. AKM'nin açılışında, Maden, Al Yazmalım gibi yılın en önemli Türk filmlerini gösteren bölüm, Aralık ayında Genç Alman Sineması'ndan, Sovyet Bale filmlerinden ve kısa metrajlı filmlerden oluşan 20 gösterilik bir programı, halka ücretsiz olarak sundu.

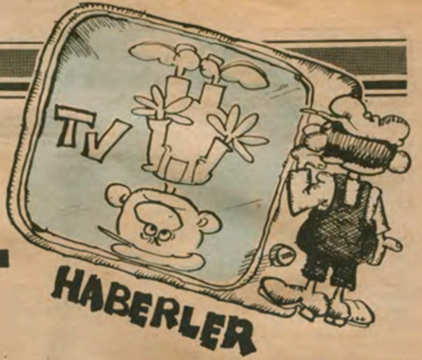
Önümüzdeki günlerde, Ocak ayında, ülkemizde gösterilecek Sovyet, Macar, İngiliz, Kanada ve diğer ülke film haftaları yapılacak. Bunlarda da aynı yöntemin izlenip izlenmeyeceğimerak konusu...

KİTAP

GÜNÜMÜZDE ANTİSOVYETİZM, ANTİKOMÜNİZM
G. Girginov
V. Mshvenieradze
Bilim Yayınları
142 sayfa, 25 lira

Antisovyetizmin evriminin ve günümüzdeki özelliklerinin; antisovyet cephenin; çağdaş antikomünizmin bazı özelliklerinin bilimsel açıdan anlatıldığı bu kitap, Türkiye'de antikomünizmin azgınlaştığı şu günlerde önem taşıyor. Okunmasında yarar var.

Gelişmekte olan ülkeler, haberleşme emperyalizmine karşı çıkıyor

Kapitalist dünyadaki enformasyon (haberleşme) ajanslarının, gazetelerin, dergilerin, radyo ve televizyonların ezici bir çoğunluğunu elinde tutan emperyalist karteller, kendi ülkelerinin halkları gibi, bir çok gelişmekte olan ülke halklarının kitle haberleşme ortamından özgürce yararlanma hakkını da ayaklar altına alıyor. Dünya nüfusunun yaklaşık üçte ikisi, özellikle Asya, Afrika ve Latin Amerika, haberleşme emperyalizminin tehdidi ve etkisi altında bulunuyor.

Tüm kapitalist dünyada kitlelere haber ulaştırılması işinin yüzde 80'i ABD, İngiltere ve Fransa kaynaklı tekeller tarafından yapılıyor. Maddi olanaksızlıklar nedeniyle gelişmekte olan ülkelerin hemen tamamı Batı'da hazırlanan TV programlarını izliyor. BBC, Amerika'nın Sesi, Fransız, Alman vb. radyoları, gelişmekte olan ülkelerin güçsüz ve dar bölgeli radyo yayınlarını bastırarak buralarda kendi yayınlarını dinletiyorlar. Bu ülkelerdeki radyo-TV istasyonlarının, basın organlarının sayıca azlığının yanı sıra, kapitalist dünyada basın-yayın malzemeleri fiyatlarındaki artış, gelişmekte olan ülkelerin kendi kitle haberleşme ortamlarını kurmalarını daha da güçleştiriyor.

Bu maddi temel üzerinde kitle haberleşme ortamını denetimlerine alan tekeller, haberleri kendi eğri aynalarından yansıtarak çarpıtıyorlar ve emperyalist propagandayı güçlendiriyorlar. Verdikleri haberlerde Batı dünyasına övgüler yağdırıyor, antikomünizm yapıyor, gerçeklerle oynuyor, işçi sınıfının başarısızlıklarını, ulusal felâketleri vurgulayıp başarıları suskunlukla geçiştiriyor, gelişmekte olan ülkelerin sorunlarına ters yaklaşımlar yapıyorlar. Avrupa'da antikomünizmle «görevli» Hür Avrupa ve Özgürlük radyolarının ikiz kardeşi, yine CIA tarafından Hür Afrika'nın Sesi adı altında Afrika'da kuruldu. Bu radyonun yayınları, Afrika sorunlarına ırkçı açıdan bakan haberler yayarken, Zaire-Şaba ayaklanmasını bastıran NATO birliklerini kahraman olarak gösteriyor. Afrika'nın özgürlük savaşçılarını «teröristler» diye, Latin Amerika'nın özgürlük savaşçılarını ise «aşırılar» diye etiketliyor.

Haberleşme emperyalizminin sözcüleri, yaydığı haberlere karşılık kâr elde ettikleri için haberleri bir meta olarak görüyorlar. Bu nedenle de en önemli olayları atlayıp sansasyonel haberleri şişiriyorlar. Özellikle gelişmiş ülkelerdeki işsizlik ve yoksulluk hakkında, dünyadaki ulusal kurtuluş savaşımları ve ırkçılığa karşı savaşımlar hakkında haberler vermek bu tekeller için dokunulmaz tabulardır.

Haberleşme emperyalizminin halkların bilinçlenmesinin ve savaşımlarının önünde nasıl büyük bir engel olduğunu kavrayan gelişmekte olan ülkeler, yeni Ekonomik Düzen konusunu tartışırken gündemlerine iletişim-haberleşme emperyalizmi konularını da aldılar ve kendi kitle haberleşme araç ve ortamlarını geliştirmeye karar verdiler.

Enformasyon kartelleri, gelişmekte olan ülkelerin bu girişimleri karşısında, önce, «basın özgürlüğüne saldırılıyor», enformasyon ortamını tekel altına almaya çalışıyorlar» yaygaralarını kopardılar. Ancak enformasyonda işbirliğinin somut adımları atılmaya başlanınca bu kez, gelişmekte olan ülkelerin ortak haberleşme ortamını kendi denetimleri altına alma çabasına giriştiler. Amerika'da yakın zamanlarda yapılan bir uluslararası konferansta, Batı haber ajanslarının artık gelişmekte olan ülkelerin ortak enformasyon alanını bir tehlike olarak görmediği ve onunla işbirliği yapmak istediği açıklandı ve gelişmekte olan ülkelere bu alanda teknik yardım, teknik kadro eğitimi önerildi. Tekeller böylece sorunu teknolojik bağımlılık yoluyla halletmeye çalıştılar. En büyük enformasyon tekelleri ve özel hükümet servisleri bu amaçla ABD'de bir komisyon bile kurdular. Ancak, gelişmekte olan ülkeler, geçen Eylül ayında Birleşmiş Milletler'in himayesinde Buenos Aires'de yapılan uluslararası konferansta kendi aralarındaki teknolojik işbirliği konusunu tartışırken, enformasyon tekellerinin bu son oyununu da teşhir ettiler. Konferansta, ABD'nin ve diğer emperyalist ülkelerin «teknolojik emperyalizm» peşinde koştuğu, yani, bilimsel ve teknolojik devrimin yeni buluşlarını, gelişmekte olan ülkeleri sömürmek ve daha da bağımlı kılmak doğrultusunda kullandıkları vurgulandı.

«Yeni Uluslararası Haberleşme Düzeni» talebi, dünya arenasında güçler dengesinde derin değişimlerin olduğu bir sırada gündeme geldi. Gelişmekte olan ülkeler emperyalizme karşı çıkarken, Helsinki Sonuç Belgesinin, detant ve barış içinde yanyana varolma politikasının olumlu sonuçlarından güç almaktadırlar.

Barış içinde yanyana varolma ilkesi, silahlanma yarışının durdurulması, silahsızlanma, askeri bütçelerde indirim yapılarak bu potansiyelin insani amaçlarla kullanılması, «Yeni Uluslararası Haberleşme Düzeni»nin kurulmasına önemli maddi kaynaklar sağlayacaktır.

"Eurovision"da yarışan, şarkılar değil tekelci plak şirketleri

Eurovision 79 Şarkı Yarışması'na Türkiye adına katılacak parçanın seçimi için geçtiğimiz hafta içinde yarı final elemeleri yapıldı. Bu kısa ön açıklamayı yalnızca televizyon izleyenler değil, renkli basını izleyenler, hatta otobüste dört sıra önünde oturanın elinde tuttuğu bir gazetenin TV sayfalarına göz atanlar da yakından izlediler. Her Eurovision Şarkı Yarışması'nda artık alışılagelen bulanık su yine akıtılmaya ve bu suda balık avlanmaya yine başlandı. Bu TV sayfalarında «Skandal» «Varan 2», «Yarışmaya Gölge Düştü» başlıkları arka arkaya yer alıyor. Eurovision Şarkı Yarışması'nın etrafında koparılan bunca gürültünün nedeni ne? Sonuç olarak, yapılan iş, «Eurovision» adıyla tanınan yayın birliğine bağlı üye ülkeler arasında Hafif Müzik alanında düzenlenen şarkı yarışmasına Türkiye Temsilcisini seçmekten ibaret.

Tekelci basının sayfalarına yansıyan bu abartılmış yayın boşuna değildir. Televizyon gibi kitle iletişiminde önemli yeri olan bir araç, köşeyi tutan belli kişi ve kuruluşlara çeşitli alanlarda çıkar sağlamaya son derece elverişlidir. Bunun bir örneği de Eurovision Şarkı Yarışmasıdır.

Önce ülkemizdeki son yarışmaya bakalım: Başta birinci gelecek şarkı olmak üzere televizyondan milyonlarca kişiye seslenebilen 14 şarkı kuşkusuz plak şirketleri için önemli bir pazar olanağı sağlayacaktır. Plak şirketleri yarışmayı aynı şarkıcılara yaptırılacak yeni şarkıların plakları için büyük ve ücretsiz bir reklam olanağı olarak kullanmaktadırlar. Ve tabii, şarkıcıların bağlı oldukları veya ilerde onları kendisine bağlamayı düşünen plak şirketleri arasındaki kıyasıya rekabet de yoğunlaşmaktadır. Bu rekabeti, en ilkel biçimleriyle, renkli tekelci basından izlemek olanaklıdır.

Artık bilmem hangi şarkıcının yarışma şartnamesi dışına çıktığı, bilmem hangi şarkının çalıntı olduğu, bu sütunlarda boy boy yer alır.

Söylentiler, dedikodular, açıklamalar, demeçler, öyle bir doruğa ulaşır ki, sözgelimi jürinin seçtiği parçaların kalitesi tartışılır olmaktan çıkar da jüri üyelerinin hangisinin hangi plak şirketinin adamı olduğu tartışılmaya başlanır. Elemeleri kaybeden plak şirketleri ya doğrudan kendilerini, ya da kendilerine bağlı şarkıcılar aracılığıyla yaptıkları açıklamalarda seçici kurulun da, diğer yarışmacıların da, yarışmanın da ipliğini pazara çıkarıverirler. Böylece her yeni yarışmada jüri üyeleri değiştirilir. Yeni jüri üyelerinin beraberlerinde getirecekleri yenilik ise, yalnızca yeni çıkar gruplarının, yeni plak şirketlerinin adlarıdır.

Bu yıl İsrail'de yapılacak Eurovision şarkı yarışmasının finalleri de aynı amaç doğrultusunda kullanılacaktır, hatta kullanılmaya başlanmıştır bile. Uluslararası planda plak tekelleri, organizasyon firmaları, önceki yıllarda olduğu gibi yine aslan payını koparmanın yollarını arayacaklardır. Böylece televizyon ekranlarından basın tekellerine, plak şirketlerinden organizatörlere uzanan ağ içinde kotarılan kampanya, elde edilecek tatlı kârlar doğrultusunda yönlendirilecektir. Kârların tekelci gruplar arasında dağıtımından doğacak sürtüşmeler arttığı ölçüde umdukları payı alamayanlarca, yarışmanın kurallarına göre yürütülmediği, yolsuzluk yapıldığı şeklinde açıklamalar kamuoyuna yansıtılmaya başlayacaktır.

Bu açıdan bakınca, olacakları kestirmek hiç de güç değil. Plak şirketleri arasında anlaşma sağlandığı sürece, yarışmalar «kuralına uygun», sağlanamadığı ölçüde ise «kural dışı», «yolsuzluklarla dolu bir skandal» niteliğinde gösterilecek. Artık işin bu yüzü saklanamaz, üstü sanat, manat diyerek örtülemez olunca, bir de bakarsınız ki televizyonlarda yeni bir dizi başlamış. Nasıl CIA denetiminde CIA filmleri yapılıyorsa, Washington'un içyüzü, Beyaz Saray'da dönen dolaplar diye dizileri izliyorsak, bu kez de Eurovision Şarkı Yarışmasında dönen dolaplar diye bir dizi de ekranları kaplayıverir. Plak şirketleri denetiminde Eurovision eleştirisiyle, kapitalist sistem kendini aklar. Yeni bir «yarışma» düzenlenir. Müzik de sanat da yozlaştırılmaya, kapitalist piyasada meta diye satılmaya devam edilir.

Güney Sanayi Fabrikasında faşistler silah depoluyor...

Sabancı sermaye grubunun patronu bulunduğu Adana'daki Güney Sanayi Fabrikasında ilerici, demokrat, yurtsever işçilere karşı faşistlerin giriştiği saldırılar artıyor. İşçiler Savaş Yolu'na gönderdikleri mektupla, iki arkadaşlarının faşistler tarafından saldırıya uğradığını ve halen SSK Hastanesinde tedavi altında olduğunu bildiriyor.

İlerici işçiler işverenin faşist nitelikli bekçiler çalıştırdığını, faşistlerin de bu bekçilerden yararlanarak fabrikaya silah soktuklarını ve silahların çay ocağı bacasının bitişiğindeki bölümde saklandığını yazıyor. Silahların bir kısmının ise fabrika girişindeki kunduracı, dondurmacı ile ÜGD Denizli kitaplığı denilen bir binada bulunduklarını haber veriyorlar.

İşçiler cangüvenliklerinin sağlanmasını, fabrikada bulunan faşistlerin temizlenmesi için yetkililerin harekete geçmesinin zorunluluk olduğuna işaret ediyorlar.

Maocu faşistler bir öğretmeni ağır şekilde yaraladılar

Bigadiç'te öğretmenlik yapan, ayrıca Necati Eğitim Enstitüsü ikinci sınıf öğrencisi İGD Balıkesir Şube üyesi Necdet Efe, 19.12.1978 akşamı maocu faşistlerin saldırısına uğradı, başından ağır şekilde yaralandı.

Maocuların yoğun olduğu Kurtdereli Parkından geçerek eve gitmekte olan Necdet Efe'nin yolu kesilmiş. «Bu yoldan sosyal faşistler geçemez» diyen maocular taş ve sopalarla saldırdılar.

Olay, enstitü öğrencileri, öğretmenleri arasında üzüntü ile karşılandı. İGD Balıkesir Şubesince saldırı kınandı.

Saldırganlar henüz yakalanamadılar.

Değerli okurlarımız,

Sevinçle duyurmamız gerekir ki, Savaş Yolu, daha şimdiden, bini aşkın aboneye sahip oldu. Üstelik abone kampanyası, yurdun her tarafında hızla sürdürülüyor. Ancak bir noktayı önemle işaret etmek istiyoruz. Kimi abonelerimiz Savaş Yolu'nun kendilerine ulaşmadığını bize ilettiler. Savaş Yolu, böylesi uyarıları özenle inceliyor, gereğini yerine getiriyor. Bu tür aksamaların başlıca iki nedeni var. Birincisi, abone makbuzlarının henüz elimize geçmemiş olmasıdır. İkincisi ve daha önemlisi, postanelerdeki aksamalardır. Bu tür aksamalara karşı, bütün okurlarımızın, bulundukları semtlerdeki postanelerde konuyu araştırmaları, gerekli önlemlerin alınması için ilgilileri uyarmaları, PTT emekçileriyle sıkı bağlar kurmaları gerek. Bir başka nokta, abone koçanları ile havale makbuzlarının aynı zarf içinde tarafımıza ulaştırılmasıdır.

savaş yolu

Mardinli Mustafa 65 lira gündelikle 7 nüfusa bakıyor

Yurdun çeşitli bölgelerinden, Turgutlu'ya gelerek, mevsimlik işçi olarak çalışanların bir işi de bozuk beton direklerini kırmak. Günde 10 saat çalışan mevsimlik işçiler, ancak 65 lira gündelik alabilmekteler.

Hiçbir iş güvenliği ve sigortası olmayan bu işçiler, başka yerlerden göçüp geldikleri için, kalacak bir yerleri de yok. Çalıştıkları yerin yakınında kurdukları barakalarda yaşıyorlar.

Gände 10 saat çalışıp, ellerine sadece 65 lira geçen işçilerden 7 nüfuslu ailesine, kendi yaptığı bir barakada bakmak zorunda olan 45 yaşındaki Mustafa Yaran isimli işçi, sorunlarını şöyle dile getiriyor:

«Biz Mardin'den çalışmak için geldik. Orada, ne yapacak bir işimiz ne de toprağımız var. 7 nüfusa bakabilmek için uğraşıyoruz. Biz burada bozuk olan beton direklerini kırarak, günde 65 lira alıyoruz. Çoğumuz kendi yaptıklarımız barakalarda kalıyoruz. Aldığımız para bize yetmiyor. Zaten günde 25-30 lira kendi masrafımız oluyor. Burada hepimizin dertleri çok büyük. Aldığımız para yetmediği gibi, dinlenmeye bile zamanımız olmuyor» diyen işçiler, sorunlarına çözüm getirilmesini istiyorlar.

İGD BARTIN ŞUBESİ KUTLAMA GECESİ İLE AÇILDI

İGD Bartın Şubesi, 17 Aralık'ta, Millet Bahçesi'nde yapılan bir gece ile açıldı. Çeşitli kuruluşlar gönderdikleri mesajlarda Bartın Şubesinin açılışını kutlarken, geceye konuk olarak İKD Merkez Yürütme Kurulu üyesi Vahide Esinsel ve gazeteci Aydın Engin de katıldılar. Gecenin belgileri arasında «Faşizme Geçit Yok», «İşçi Sınıfı Partisine Özgürlük», «Yolumuz İşçi Sınıfının Yoludur», «UDC'de Birleş», «İleri Demokratik Bir Düzen», «Yaşasın İGD» dikkati çekiyordu.

İGD Bartın Şubesi Yönetim Kuruluna Ömer Canata, Mustafa Torna, Tayfun Erol, Tuna Kaplan, Hasan Aksakal getirildi.

MARMARA KÖY-DER 1 KONGRESİ YAPILDI

Marmara Köylüleri Dayanışma Derneği 1. Büyük Genel Kurulu geçtiğimiz hafta içinde Bursa'da yapıldı. Genel Kurul'da sözalan konuşmacılar işçi-köylü bağlaşıklığının hayata geçirilmesinin önemini, faşizme, emperyalizme ve tekellere karşı ulusal demokratik güçlerin cephe ve eylem birliğinin zorunluluğunu vurguladılar.

Marmara Köy-Der Genel Başkanı Hasan Öztürk'ün açış konuşmasını yaptığı Genel Kurul'a Maden-İş 13. Bölge Temsilcisi Özcan Pekşen, Ege Köy-Der Genel Başkanı Talip Arslan, İKD Bursa Şube Başkanı Fatma Gazi'nin yanısıra çeşitli demokratik örgüt temsilcileri katıldı. Kongreye Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Yüceler ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Deniz Baykal'dan başka çeşitli ilerici demokratik örgütler ve siyasi partiler kutlama mesajı gönderdiler.

Değerli dostlar,

Kavganın çok önemli bir boyutu, yayın yaşamına bugün girdiniz. Kutlarım. Seri, dinamik, olayları ve kitleleri yakından izleyen, çok boyutlu toplumsal hayatın her düzeyinde seçenek ve yorum getirecek yayınlara büyük ihtiyacımız var. Gönül diler ki, bu, gündelik gazete olsun.

Çokuluslu bir tekelde elektronik - montaj işçisi ve sosyoloji öğrencisiyim. En içten başarı dileklerimle, ortak savaşımızda kolaygele! Hoşçakalın.

Uğur Hüküm
FRANSA

★

Değerli «Savaş Yolu»,

Türkiye İşçi Sınıfının ve emekçi halkının örgütlü gücünün sesi «Savaş Yolu»nu yurtiçinde ve yurtdışında yaşayan yurtseverlere sunma başarınızı kutlar, savaş yolumuzun aydınlık olmasını dilerim.

Savaş Yolu'nun barış, bağımsızlık, demokrasi, birlikte yaşam ve sosyalizm mücadelesinde tüm savaşçılara, ideolojik ve politik çizgisinde öncülük edeceğine yürekten inanıyoruz.

Abdullah Doğan
BRÜKSEL

★

Değerli Dostlar,

Şu anda radyodan dinledim. Diyarbakır'da Savaş Yolu'nu kendine rehber edinmiş bir şehit daha verdik. Herkesi onun önünde eğilmeye çağırıyorum. Bundan bir süre önce Ali İhsan Özgür'ü şehit vermiştik. Kahpece, işkenceyle öldürüldü. Şehitlerimizin tutmayız yasını. Yolumuz savaş yoludur. Bu yolda ölmek var, dönmek yok. Şehitlerimiz unutulmadı, unutulmayacaktır. Türkiye işçi sınıfı onları savaşlarının ön sıralarında yaşatacaktır.

Gazetemize emeği geçen ve okuyan tüm dostlara selâm olsun.

Adem Kaya
HAMBURG

★

Savaş Yolu Gazetesine:

Bizler, «Yolumuz işçi sınıfının savaş yoludur» diyen ilerici Adalar gençliği Savaş Yolu gazetesini coşku ile selâmlıyoruz.

Savaş Yolu işçi sınıfımızın ve onun yolunda yürüyenlerin; ekonomik, politik ve ideolojik savaşımında faşizme, emperyalizme ve her türlü sapık akımlara karşı yenilmez güçlü bir silahı olacaktır.

Bizler ilerici Adalar gençliği olarak Savaş Yolu gazetesinin dağıtımını, propagandasını özveri ile yapacağımıza devrimcilik şerefimiz üzerine söz veriyoruz.

Adalar'dan bir grup ilerici-yurtsever genç

★

Savaş Yolu'nun yayın yaşamına girmesinin bizleri ne kadar memnun ettiğini vurgulamaya kelimeler yetersiz kalır.

Gazetenin bayrağını yükseltmek sorumluluğunda olduğumu, belirtmek isterim.

Kardeş yayın organı Politika'nın eski bir çalışanı olarak bu girişiminizi kutlar, başarılarınızın devamı dileğiyle saygılar sunarım...

A. Uygur
EREĞLİ

KÜBA DEVRİMİNİN 20. YILI

haftanın hatırlattığı...

Devrimin 20. yılında Küba mutlu yarınlara güvenle yürüyor

> **KÜBA CUMHURİYETİ PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİNİN, HALKLARIN SAVAŞKAN DAYANIŞMASININ İLKELERİNİ BENİMSER**

Küba Anayasası böyle diyor. Binlerce Afrikalının, Latin Amerikalının yalnız yüksek öğrenimlerini değil, ilkokul eğitimlerini de gördükleri Küba, bugün enternasyonalizmin kalelerinden biridir. Pinochet faşizminin kanlı pençelerinden kurtulabilen Şilililerin ikinci vatanları Küba'dır. Yüzlerce Kübalı doktor ve öğretmen, Angola'da, Etiyopya'da eğitim ve sağlık seferberliklerine öncülük etmektedir.

Halkların savaşkan dayanışması Küba halkı için yeni bir olgu değildir. 1868'lerde Jose Marti'nin öncülüğünde gelişen özgürlükler için savaş geleneği, 1930'larda Kübalıları, bir zamanlar kendi özgürlüklerini de gaspetmiş olan İspanyol gericilerine karşı İspanyol halkının özgürlüklerini savunmak için Madrid'e götürmüştür. Binin üzerinde Kübalı, faşizme karşı savaş sırasında Madrid kapılarında **«Non passaran»** diye haykırarak can vermiştir. Kore savaşı için ABD Küba'dan asker devşirmeye başladığında, Kübalılar, Kore halkına kurşun sıkmaya karşı çıkmışlardır.

İşte böylesine savaşkan ve enternasyonalist bir halk, Küba halkı, 1 Ocak 1979'da Küba Devrimi'nin 20. yılını kutluyor. Başarılarla, atılımlarla, zorlu fakat ışıklı günlerle dolu 20 yılı geride bırakırken, yepyeni görevleri yerine getirme azmiyle yanıp tutuşuyor.

Küba'da, **Fidel Castro, Raul Castro** ve **Che Guavera** liderliğindeki Moncada kışlası baskını ile başlayan silahlı savaş, 5 yıl 5 ay 5 gün sonunda utkuya ulaştı. **«Granma»** gemisiyle adaya gelen ulusal kurtuluşçular, kırlarda köylü hareketiyle, kentlerde işçi hareketiyle bütünleştirdikleri zaman, Batista'nın, ABD kuklası kanlı diktatörlüğünün sonu görünmeye başladı. Bir avuç işbirlikçi dışında herkesin desteğini kazanan devrimciler, 1 Ocak 1959'da Küba işçilerinin genel greviyle birleştirdikleri eylemleriyle devrimi noktaladılar.

1959'da Küba'da Batista yönetimi yıkıldı. Bir ulusal hükümet kuruldu. Ancak, Miro Cardona yönetimindeki bu hükümet, devrimin amaçlarını çarpıtmaya çalıştığı için görevden alındı. Fidel Castro, başbakan oldu.

1959 yılının Mayıs ayında 1. toprak reformu yapıldı. Toprakların bir bölümü devlet mülkiyetine, bir bölümü de küçük ve orta köylülere verildi. Dış ticaret ve bankacılık millileştirildi.

Emperyalizm, özellikle de ABD emperyalizmi, burnunun dibinde bir devrimin gelişmesine seyirci kalmamak için her yolu denedi. Amerikan Devletleri Örgütü'ne, Küba'yı kınayan kararlar aldırttı. Küba ile tüm ilişkilerini kesti. Devrim hükümetinin tüm yabancı tekellerin mallarını millileştirmesinden sonra, müdahaleyi denedi. 1961 yılının 17-20 Nisanı arasındaki bu olay Küba tarihinde **«Domuzlar Körfezi Çıkartması»** olarak bilinir. CIA ve Pentagon'un devşirdiği bir avuç karşı devrimci, **Domuzlar Körfezi denilen** yerde Küba'ya ayak basacak, 72 saat içinde yeni bir hükümet kuracak, ABD bu yeni hükümeti hemen tanıyacak ve «zor durumdaki müttefikine yardım» gerekçesiyle açıklardaki donanmasını karaya yanaştıracaktı.

CIA ve Pentagon'un kurmayları herşeyi hesaplamışlardı. Ama Küba halkının, devrimini özveriyle, kanla, gerçekleştirdiğini; bu nedenle de onu son Kübalı can verene dek savunacağını düşünememişlerdi. Devrimi Savunma Komiteleri öncülüğündeki bölge halkı, saldırganları, silahlı hükümet kuvvetleri gelene dek 60 saat durdurdu. Yenilen CIA ve Pentagon'un desteğindeki karşı devrimciler oldu.

Küba Devrimi, 1961'den sonra yepyeni atılımlar gerçekleştirdi. ABD'nin tüm girişimlerine, ekonomik ablukasına, gericilerin yoğun faaliyetlerine karşın, sosyalist yola girdi.

Alman faşizminin sosyalizme pes etmesinin 15. yıldönümünde 8 Mayıs 1960'da Sovyetler Birliği Küba ile diplomatik ilişki kurdu. Daha sonra imzalanan ekonomik anlaşmalar ve diğer sosyalist ülkelerin desteği sayesinde Küba, önündeki yolu hızlı adımlarla gitmeye başladı. Okuma yazma bilmeyenlerin oranı, yüzde 30'dan sıfıra indi; sanayi üretimi yalnız 1970-1975 döneminde yüzde 155 arttı. Sosyal alanda, Küba halkı büyük kazanımlar elde etti. Bugün Küba, 233 kişiye bir doktor ile, bu alanda, Latin Amerika ülkelerinde birinci gelmektedir. Kişi başına bir günde düşen et miktarı, 63 gramdır. Ortalama yaşama süresi 1958'de 54 iken, 1976'da 70'e çıkmıştır. Bu oran tüm Latin Amerika ülkelerinde halen 50'yi aşmamaktadır. Küba, Latin Amerika'da bugün fuhuşun, uyuşturucu madde alışkanlığının, cehaletin ve yozlaşmanın gözlenmediği tek ülkedir. 1972 yılından bu yana Küba, Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nde yer almaktadır.

KÜBA KOMÜNİST PARTİSİ DEVRİMİN GÜVENCESİDİR

1944'de kurulmuş olan Sosyalist Halk Partisi (Kübalı komünistlerin o dönemdeki siyasal örgütü), 26 Haziran Hareketi ve 13 Mart Devrimci Direktörlüğü örgütleri, 8 Mart 1962'de birleşerek Birleşik Devrimci Örgütler Ulusal Yönetimi'ni kurdular. Yepyeni bir parti kurma süreci ise, 1965 yılında tamamlandı ve 1 Ekim 1965'de **Küba Komünist Partisi Merkez Komitesi** ve Politik Büro'su inşa edildi.

Küba Komünist Partisi, bugün Küba halkının savaşımına, kalkınmasına ve yepyeni bir sosyalist bir anavatan kurmasına önderlik etmektedir. 200 binin üzerinde üyesi, 20 binin üzerinde temel örgütü ile Parti, 1868'lerin, Jose Marti'lerin, Barinova ve Mella'ların 1930'larda ilk komünist partisini kuranların ilerici geleneklerini sürdürüyor.

17-22 Aralık 1975'de 1. Kongresini tamamlayan Küba Komünist Partisi, Küba'daki gelişmeyi şöyle tanımlıyor: **«Küba toplumu bugün sosyalizmi kurma dönemini yaşamaktadır. Bu nedenle de halkın önündeki birinci görev, marksizm-leninizmin bilimsel temelleri üzerinde sosyalizmi kurmak ve komünist topluma geçişi sağlamaktır.»** (Program platformundan).

24 Şubat 1976'da yeni Anayasasını onaylayan Küba halkı, şimdi kardeş sosyalist ülkeler halklarıyla dayanışma içerisinde bu yolda yürüyor.

KÜBA ENTERNASYONALİST DAYANIŞMANIN KALELERİNDEN BİRİDİR

Küba Cumhuriyeti, proletarya enternasyonalizminin, **halkların savaşkan dayanışmasının ilkelerini benimser»** sözünü Anayasada yazılı bir cümle olarak bırakmayıp hayata uygulayan Küba halkı etrafında, emperyalizm, gericilik güçleri ve Pekin yönetimi, bir yalan ve soyutlama ağı örmenin peşinde. **Emperyalizme ve gericiliğe karşı kurtuluş savaşı veren ülkelerde**, kalkınmakta olan ve sosyalizme yönelen ülkelerde uluslararası dayanışmanın en canlı örneklerini veren Kübalılar, emperyalist çevreler, uluslararası gericilik ve Pekin yönetimi tarafından sürekli bir saldırı ve iftira politikasıyla karşı karşıyalar. Uluslararası devrimci dayanışma; CIA'nın faşist-gerici rejimlere gönderdiği «uzmanlar»ın durumuyla, Nikaragua'da, Zaire'de emperyalist güçler tarafından halkın üzerine sürülen paralı askerlerle bir tutulmak, birmiş gibi gösterilmek isteniyor. Küba ise, devrimci hareket ve rejimlere uluslararası dayanışma içinde bulunduğunu dünyaya açıkça, devrimci gururla ilan ederken, bu yalan ve saptırmaları da mahkûm ediyor.

Fidel Castro, Angola halkının, Etiyopya halkının emperyalizme ve Pekin yönetimine dayanan gericilik güçlerine karşı savaşımına omuz veren Kübalıları saygıyla anarken, şöyle diyor: **«Angola'ya her türlü desteği verdik. Vermeye devam edeceğiz... Ogaden çöllerinde Etiyopya halkıyla omuz omuza savaşan enternasyonalist birliklerimiz direncin, kararlılığın ve özverinin en güzel örneklerini verdiler. Etiyopya'da 300'ün üzerinde sağlık görevlisi çalışıyor... Bizim görevimiz, saldırganlığa karşı savaşmak, emperyalist zincirden kurtulan halklara destek olmaktır. Bu desteğin ne anlama geldiğini biz Kübalılar çok iyi biliriz.»**

Bir yandan, emperyalizme ve gericiliğe karşı kurtuluş savaşı veren halklarla omuz omuza çarpışırken, Küba'nın devrimci dayanışma ve enternasyonalizm anlayışı hayatın başka alanlarına da yansıyor. İşte küçük ama Küba'yı anlatan bir örnek:

Dünya kahve fiyatlarının aşırı yükselmesi sırasında, kahve üreticisi Angola, yılın ilk parti kahve üretimini, dayanışmasına bir teşekkür simgesi olarak Küba'ya armağan etmek istedi. Ancak Küba hükümeti, dünya piyasasında kahve fiyatlarının bu oranda yükselmesinden Angola'nın yararlanması ve sosyalizme giden yolda yeni adımlar atabilmek için ekonomisini güçlendirmesi düşüncesiyle, bu armağandan yararlanmama kararı aldı: sözkonusu kahvenin piyasaya sürülmesini Angola hükümetinden rica etti...